

**Ləbara mugom a kawa ana
Yuhana
sə vinde anan ata awan
Adakay way pə deftere a anan**

Yuhana a taker anan ləbara a Yesu nà, tə cəved anahan cara, bina kawa deftere azar aya sə taker anan ata bay. A gəba mer su way a Yesu masuwayan aya cuwbe, anga sə taker anan atatak way a Yesu, aday sə dakay anan nà, Yesu nə wayaw. A wulen sə atatak way a anaya kutok, Yesu a gəba minje sə way ahay kawa a'am, jiyjay, məsudoh, pen, do sə jugwar təman, sə dakay anan winen aday nà, winen wayaw.

Nga sa 'am ahay

Yesu nə winen wayaw (1.1-51)

Masuwayan a Yesu ahay cuwbe (2.1 - 11.44)

Luvon a Yesu mədakwidok aya pə daliyugo
(11.45 - 19.42)

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay (20.1 -
21.25)

Almasihu Yesu nà, winen nə 'am a Mbərom

¹ Mama'am awan, abay Mbərom kə ndakak daliyugo fan bay ata nà, dowan a inde tə ngaman 'am. 'Am ata nà, tinen tə Mbərom nə maya awan, aday winen nà, Mbərom.

² Tinen tə Mbərom a nà, pə dālen a wa maya kurre wanahan.

³ Ta 'am ata nà, Mbərom a ndakay anan way ahay kəzlek. Way mə ndakay a mənjenja 'am ata nà, ibay.

⁴ Sifa a nay ahay nà, à 'am ata wa. A tərən anà dō sə daliyugo ahay nà, jiyjay.

⁵ Abay luvon nà, inde wanahan, jiyjay ata a dav uda awan, aday luvon a mba apan sə mbacay anan bay.

⁶ Natiya, Mbərom a slənay ahay dōwan a inde tə ngaman Yuhana.

⁷ Yuhana a nay ahay kawa side, sə dakan anan jiyjay ata anà dō sə daliyugo ahay, aday tâ daf apan nga.

⁸ Yuhana ta nga anahan a nà, winen jiyjay ata bay. Əna, a nay saa ga side sə dəkay anan nə jiyjay ata awan.

⁹ Jiyjay a guzgwez ata, winen apan i nay ahay pə daliyugo, sə dəvan anà dō ahay kəzlek.

¹⁰ 'Am ata nà, abay winen inde pə daliyugo. Mbərom a ndakay daliyugo a nà, tə winen awan. Əna dō sə daliyugo ahay təkede tə sənək anan bay.

¹¹ A nay ahay nà, pə daliyugo anahan a wanahan, əna dō anahan aya dükwen tə təmahak anan bay.

¹² Cəkəbay, dō azar aya nà, tə təmahak anan, tə dəfak apan nga. Anà dō ataya nà, 'am ata kə varak atan cəved sə təra atan wan ana Mbərom ahay.

¹³ Tə təra wan a Mbərom ahay nà, pə ruhom si zek bay, pa sə wahay sə bəbay ahay bay. Tə təra nə, anga Mbərom kə tərək bəbay a tinen coy.

¹⁴ 'Am ata a təra dō ti zek awan, kə njahak à wulen a manay. Mə canak anan anà mazlaḅ anahan awan. A njad mazlaḅ ata nà, anga winen a nà,

wan ana Bəbay Mbərom, winen wan mənduwel awan. Mbərom a kay anan ahay sumor anahan tə dīdem anahan ahay fok nà, tə winen awan.

¹⁵ Yuhana kà jak apan tə məgalak awan, a wa: «Winen nà, dō, nen sa jak ikwen, na wa: “Dō inde i nay ahay à dəba uno wa, əna winen nà, a zalay nen asa, anga à alay a nen mə wahay a fan bay đukwen nà, winen inde coy.”»

¹⁶ Mənuke a jiya də njadak sumor à alay anahan wa, sumor pa nga sə sumor.

¹⁷ Mbərom a varak uko anan ahay Tawrita nà, tə alay ana Musa. Əna sumor a Mbərom tə dīdem anahan nà, a kay atan ahay anà dō ahay tə alay ana Yesu Almasihu.

¹⁸ Mbərom a aday nà, dowan kula kə canak anan bay. Əna, wan anahan a mənduwel ata, winen mə njahay a tə Bəbay anahan maya awan, winen kà kak uko anan ahay Mbərom awan.

*Side ana Yuhana, dō sa gan baptisma à dō ahay
Mata 3.1-12; Markus 1.1-8; Lukas 3.1-18*

¹⁹ Side ana Yuhana a dazlan nà, natiya awan: Pa pac a inde nà, məcəf sə Yahuda ahay tə slənay ahay dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom ahay kwa à Urəsalima wa, tinen pə kərtek a tu dō sa man atan zek ù doh sə mazlađ a Mbərom ahay. Tə cəce pə Yuhana wa, ta wa: «Iken nà, iken wayaw?»

²⁰ Yuhana đukwen kə məmanak atan anan bay, a jan atan anan ngəlarak, a wa: «Nen nà, Almasihu bay.»

²¹ Tə cəce panan asa, ta wa: «Aday iken nə waya kutok anaw? Iken nə Eliya kələdaw?»

Yuhana a mbədahhan atan apan, a wa: «A'ay. Nen nà, Eliya bay.»

Ta jan, ta wa: «Yo, iken nə dō maja'am a Mbərom, manay sa ba ata daw?»

Yuhana a wa: «A'ay, matanan bay!»

²² Do ataya ta jan kutok, ta wa: «Siya, aday iken nə wayaw? A nan umo sa man ayak 'am anà dō sə slənay manay ahay. Ka jan anà nga anak a nà, iken wayaw?»

²³ Yuhana a mbədahan atan apan asa, a wa: «Nen nà, dō mbala ana dō maja'am a Mbərom Ezaya sa jəka:

“Dowan a inde, winen apan i zlah à saf inde à kiβe, a wa:

Ten anan cəved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan cəved ata mə tavay nga a fəhhe lele.*”»

²⁴ Aday à wulen su dō mə slənay a pə cakay ana Yuhana ataya nà, Farisa ahay uda awan.

²⁵ Tə cəce panan, ta wa: «Kak iken Almasihu bay, iken Eliya bay, aday dō maja'am a Mbərom hinen ata bay re nà, ka gan baptisma anà dō ahay angamaw?»

²⁶ Yuhana a mbədahan atan apan, a wa: «Nen na gak ikwen baptisma nà, tə a'am. Əna, dō inde à wulen a kwanay, kə sənən a bay,

²⁷ i nay ahay à dəba uno wa. Nen na slak sə pəsakan anan liβer sə təkarak anahan bay.»

²⁸ Natiya, way a anaya fok a təra nà, à wulen su doh sə ngaman Baytiniya ata awan, pə day uho sə zliner sə Urdon, à man ana Yuhana sa gan baptisma anà dō ahay ata awan.

Yesu nà, wan sə təman ana Mbərom

---

* **1:23** Ca pə Esaaya 40.3.

²⁹ Ide a cæde sidew a cæna, Yuhana a canan ayak anà Yesu winen apan i zlak ayak. A wa: «Tiya, wan sə təman ana Mbərom saa pəse anan atahasl sə daliyugo ata awan! ³⁰Winen nà, dōwan a nen sa jak ikwen, na wa: “Dowan a inde, i nay ahay à dəba uno wa, a zalay nen, anga à alay a nen mə wahay a fan bay dukwen nà, winen nà, winen inde coy.”

³¹Winen wayaw nà, abay na san bay. Əna, na nay saa gan baptisma anà dō sə Isəra'ila ahay nà, aday tã san anan lele.»

³²Yuhana a ga apan side asa, a wa: «Nə canan anà Apasay a Mbərom a dazay à bagəbaga mburom wa kawa badəbada, a njahay apan.

³³Abay na san winen nə wayaw bay. Əna Mbərom, dō sə slənay ahay nen sa ga baptisma tə a'am ata, kà jak uno, a wa: “Ki canan anà Apasay i dazay ahay pu dō, i njahay apan. Dowan ata nà, i ga baptisma tə Apasay Cəncan awan.”»

³⁴Yuhana a ja asa, a wa: «Nə canak anan acəkan. Winen nə Wan a Mbərom. Ni side 'am ata awan.»

Njavar a Yesu mama'am aya awan

³⁵Natiya kutok, ide a cæde sidew a nà, Yuhana winen mə tavay a à man ata tə njavar anahan ahay cew.

³⁶A canan à Yesu winen apan i bar ta man ata nà, a ja, a wa: «Cen apan! Wan sə təman a Mbərom, winen tiya.»

³⁷Njavar a Yuhana cew ataya tə sləne 'am ata cəna, tə pərahan azar anà Yesu.

³⁸Yesu a ma ide à dəba nà, a canan atan ayak, tinen apan ti pərahan azar nà, a cəce patan wa: «Kə pəlen maw?»

Ta jan: «*Rabi*, man sə njahay anak ahaw?» Ta 'am sa tinen «*Rabi*» a nan sa ja nà, «Miter».

³⁹ Yesu a jan atan, a wa: «Hayak ikwen ahay! Ká ni cen apan!»

Ta zla pə kərtek awan, tə canan à man sə njahay ana Yesu. A təra nà, tə njamde fudó. A alay ata, tə təfek pi zek jiga hus à suko.

⁴⁰ Natiya, dó a cew a sə sləne side aday sə pərahan azar anà Yesu ataya nà, dowan a inde kərtek, tə ngaman Andəre, mərak ana Simon Piyer.

⁴¹ Natiya, Andəre a zla a pəlay anan mərak anahan Simon, a jan: «Manay mə njadak anan Almasihu!» Almasihu ta 'am hinen nə Kristo. A nan sa ja nə dó ma ga amar awan.

⁴² Andəre a lagay anan Simon pə cakay ana Yesu. Yesu a canan nà, a zəzor anan, a jan, a wa: «Iken nà, Simon wan ana Yuhana bidaw? Pa 'am azanan nà, sləmay anak i i təra nə Kefas.» Ta 'am a tinen, Kefas a nan sa ja nà, pəkərad.†

Yesu a ngaman anà atə Filip tə Nataniyel

⁴³ Sidew a nà, a nan anà Yesu sa zla pə daliyugo sə Galile. Tə zlangay tə Filip, a jan: «Pəruho azar!»

⁴⁴ Filip a aday nà, winen Baytisada ahay, tinen ù kon kərtek a tatə Piyer tə mərak anahan Andəre.

⁴⁵ Filip a zla à man ana Nataniyel ite, a jan: «Dowan a aday atə Musa tu dó maja'am ana Mbərom ahay sə vinde apan à Deftere inde ata nà, mə njadak anan kutok. Winen nə Yesu wan ana Yusufu, dó sə Nazaratu ahay.»

⁴⁶ Nataniyel a jan apan, a wa: «Kak way lele a nà, i nay ahay à Nazaratu wa daw?»

† **1:42** Ta 'am hinen dukwen, Kefas a nan sa ja Piyer.

Filip a jan: «Hayak ahay, ca apan!»

⁴⁷ Yesu a canan anà Nataniyel nà, winen apan i nay ahay pə cakay anahan, a ja, a wa: «Cen apan! Do sə Isəra'ila dīdem a, aday a njəkan uda anà do itəbay ata həna!»

⁴⁸ Nataniyel a cəce pə Yesu wa, a wa: «Ka san nen ta maw?»

Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Kurre, Filip đukwen kə ngamak anak fan bay ata nà, nə canak nà, iken ù vo sə buway mba.»

⁴⁹ Nataniyel a jan apan kutok: «Miter, iken nə Wan ana Mbərom. Bahay sə Isəra'ila nà, iken.»

⁵⁰ Yesu a mbəđahan apan asa, a wa: «Ka đaf upo nga nà, anga nen sa jak, na wa: Nə canak anak ù vo sə buway ata, bidaw? Ki i canan anà way ahay sə zalay həna anan tə məduwen aya mba.

⁵¹ Ni jak tə dīdem a nà: Ki i cinen anan anà bagəbaga mburom mə təba awan, aday ki cinen anan anà maslay a Mbərom ahay ti ján, ti dazay ti nen, Wan su Do.‡»

2

Azar uko sə gəba dalay à Kana

¹ Yawa, luvon cew pə dəba anahan a wa nà, azar uko sə gəba dalay a təra à Kana, pə daliyugo sə Galile. May ana Yesu winen inde à man ata awan.

² Dukwen tə ngamak atan ayak anà atə Yesu tə njavar anahan ahay à man ata re.

³ A alay sa sa mahay sə azar uko kutok, mahay a ndav pə do ahay wa. Anga nan, may a Yesu a jan, a wa: «Mahay inde pə do ahay sabay!»

‡ **1:51** Yesu a nan sa ja nà, winen kawa səsala sa zla à mburom.

⁴ Yesu a mbəđahan apan, a jan, a wa: «Uwar a anan, kə vuwo nga ti mer su way ata nə angamaw? Alay uno kà slak fan bay.»

⁵ May anahan a jan anà đo si mer su way ahay, a wa: «Gen kawa anahan saa jak ikwen ata fok!»

⁶ Matanan, tugoy su kon ahay inde à man ata ma la aya mbərka sa taa pak uda a'am. Kərtek sə tugoy ataya nà, a gəba a'am i ga way sə liter səkat, kawa sa ja bine siwaw nà, kəlawə mbərka. Tə a'am sə tugoy ataya awan, Yahuda ahay ta taa banay anan saray, zek, tə cakad a way, kawa sə pəra a tinen ahay.

⁷ Yesu a jan anà đo sa ga mer su way ahay: «Rihen anan tugoy a anaya tə a'am.» Tə ngahay a'am awan, ta rah anan tugoy ataya cesl cesl.

⁸ Yesu a ja kutok: «Həna nà, ngihen ahay wa asa, zlen anan anan ayak anà bahay sə azar uko.» Ta ga kawa anahan sa jan atan ata awan.

⁹ Bahay sə azar uko ata, a tukom anan nà, kə tərak mahay coy. Əna, winen nà, a san sa jəka mahay a, a nay ahay nə tə wura wa anaw bay. Sa san nà, đo sə ngahay ataya đəkđek. A ngaman ayak anà đo sə gəba dalay ata awan, a jan: ¹⁰ «Abay đo ahay ta taa lahan anan anà đo ahay nà, mahay mugom awan. Kagasl, mahay kə vawak atan nga nà, ti var winen mugom a bay ata awan. Aka aday iken nà, kə đərek anan mugom awan hus həna nə kəkəməw?»

¹¹ Natiya awan, masuwayan ana Yesu sa ga mama'am awan, a təra nà, à wulen su doh sə Kana, pə daliyugo sə Galile. A kay anan ahay mazlaḅ anahan, aday njavar anahan ahay ta đaf apan nga.

¹² Pə dəba anahan a wa, ta zla way a tinen à wulen su doh sə Kafarnahum tatə may anahan tə mərak anahan ahay pi zek tə njavar anahan ahay, aday tə njahay à man ata luvon ahay mənjøek ca.

Yesu a razl do sa ga masa ahay ù doh sə mazla6 a Mbərom wa

Mata 21.12-13; Markus 11.15-17; Lukas 19.45-46

¹³ Natiya, alay sə azar uko sə Pasəka ana Yahuda ahay i sa dəzley bəse nà, Yesu a zla à Urəsalima kutok.

¹⁴ A njadak ayak ù doh sə mazla6 a Mbərom à man ata nà, do sa ga masa ahay. Do hinen ahay tə sukom anan way ta sla ahay, tə təman ahay, tə kurkudok ahay, aday do a azar aya nə, do sə bəmbad dala ahay. Tinen a fok mə njahay aya pə tabal a tinen ahay.

¹⁵ Natiya kutok, Yesu a japay anan 'am sə libər ahay, aday a təra anan məkiβek awan, a rəzlay atan ahay gənaw ahay uho: sla ahay, təman ahay. A dazlan, a guce anan dala a tinen ataya à məndak, a hərəok anan tabal su do sə bəmbad dala ataya fok.

¹⁶ A jan anà do sə kurkudok ahay re, a wa: «Zlen anan awan anaya à man a anan wa. Kə təren anan doh ana Bəbay uno doh sa ga uda masa bay.»

¹⁷ Njavar anahan ahay ta ma nga sə jalay pa 'am ma ja a à Deftere inde ata awan. 'Am ata a wa: «Asan zek su doh anak nà, winen apan i ban à mivəl uno inde bayak a kawa uko.*»

¹⁸ Bahay sə Yahuda ahay tə cəce pə Yesu wa kutok, ta wa: «Gədan anak inde sa gə way ataya

---

* **2:17** Ca pə Jabuura 69.10.

ɔ́aw? Əna ga masuwayan, aday mâ san gədan inde apak matana acəkan.»

¹⁹ Yesu a mbəɔ́dahan atan apan, a wa: «Mbəzlen anan doh sə mazlaɔ́ a Mbərom a anan. Aday nen ni han anan maza à luvon maakan inde.»

²⁰ Ta jan, ta wa: «Do ahay ta han doh a anan nà, ava ahay ta gak kwa kuro fudo nga mbərka. Aday iken nà, ki han anan à luvon maakan inde kələɔ́aw?»

²¹ Yesu a ga minje tu doh ata nà, pi zek anahan.

²² Pə dəba ana Yesu sə slabakay ahay à məke wa nà, njavar anahan ahay tə jalay pa 'am anahan ataya jiga awan. Ta ɔ́af nga pa 'am ma ja à Deftere a Mbərom inde ataya awan, aday ta ɔ́af nga pa 'am anahan ata awan.

Yesu a san way sə mivel sə do ahay zle fok

²³ Natiya awan, à alay sə azar uko sə Pasəka ata fok nà, Yesu a njahay à Urəsalima à man ata awan. Do ahay bayak a tə ɔ́afak apan nga, anga tə canak anan anà masuwayan anahan ahay sa ga.

²⁴ Aya əna, Yesu kə ngəmak sa ɔ́af patan nga bay, anga winen a san ajalay nga su do ahay zle kəzlek.

²⁵ Yesu kə pəlak sa jəka ɔ́owan à ɔ́akan anan ajalay nga su do kwa mənjoek bay, anga a san way sə mivel sə do ahay zle fok.

3

Atə Yesu tə Nikodemus

¹ Dowan inde à wulen sə Farisa ahay inde, tə ngaman Nikodemus. Dowan ata nà, winen do kərtek à wulen sə məcəɔ́ sə Yahuda ahay inde.

² Nikodemus kutok, a nay ahay pə cakay ana Yesu sə luvon. A jan a wa: «Rabi^{*}, na san zle, iken nà, miter ana Mbərom sə slənay ahay, anga kula dōwan kà gak masuwayan sə way kawa ananak ite nà, ibay. Kak si Mbərom winen tə dōwan ata awan.»

³ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Nen apan ni jak tə dīdem a həna: Do zənzen a nà, i mba apan sa zla à bahay a Mbərom inde bay, kak si i təra dō mə wahay a mə slala cew a aday.»

⁴ Nikodemus a cəce panan kutok a wa: «Do kà gak məduwer coy nà, i njad ti wahay anan maza awan nà, kəkəməw? Dōwan ata i njad sa ma à kutov ana may anahan maza awan, aday may anahan i wahay anan asa kələdaw?»

⁵ Yesu a jan: «Nen apan ni jak tə dīdem a həna: Kak dōwan a mə wahay a miza tə a'am bay, aday tə Apasay Cəncan awan bay cəna, dōwan ata i mba apan sa zla à bahay ana Mbərom inde bay.

⁶ Do sə daliyugo ahay tinen apan ti wahay, əna tə wahay nə zek dəkdek. Aday dō mə wahay a tə Apasay Cəncan ataya nà, tinen dō ana Apasay Cəncan aya awan.

⁷ Am a anan â gak masuwayan adəka bay. Kawa anuno sa jak, bəlaray tə wahay kwanay tə slala cew a aday.

⁸ Mad a bal nà, à man anahan kawa sa gan may. Kə sləne zle, əna ka san sa jəka a nay awanaw bay. A zla nə ahaw dukwen, ka san man anahan a bay re. Do mə wahay a tə Apasay Cəncan awan a dukwen a təra nà, matanan re.»

---

* **3:2** Rabi: Rabi nà, ta 'am sə Aramayak. A nan sa ja nà, Miter.

⁹ Nikodemus a cəce maza awan pə Yesu, a wa: «I sa njad zek ata nà, kəkəma kəlanaw?»

¹⁰ Yesu a mbəđahan apan: «Iken adəka nà, miter sə Yahuda ahay, əna ka san way ataya bay kələđaw?

¹¹ Nen apan ni jak tə dīdem a həna: Manay mə təkər nà, way ana manay sa san. Manay apan mi side đukwen way ana manay sə canan tə idə a manay. Əna hwiya kə təmihen side a manay bay.

¹² A alay a nə təkərek ikwen way sə daliyugo ahay nà, kə dəfen upo nga bay. Həna ni đakak ikwen anan way saa təra à mburom, ki i mben apan sa đaf nga pa 'am uno ahay kəkəma kutok anaw?

¹³ «Dowan saa zla kula à bagəbaga mburom nà, ibay. Si nen, Wan su Do, sa nay ahay à mburom wa.

¹⁴ Kawa ana Musa sə laway dədew sə rəslom dəzdaz a pə dədom à kiđe kwakwa ata nà, do ahay ti laway nen, Wan su Do, đukwen matanan re.†

¹⁵ Aday kuwaya kə đəfak nga pa Wan su Do nà, i njad sifa sa ndav bay ata awan.

¹⁶ Mbərom nà, a pəlay anan daliyugo cəvedabay. Anga nan awan, a varay anan wan anahan mənduwel a coy. Natiya kutok, kuwaya kə təmahak sa đaf nga pa wan ata nà, i lize bay, əna i njad sifa sa ndav bay ata awan.

¹⁷ Mbərom a slənay ahay wan anahan nà, sa nay saa gan sariya sa ban anan do sə daliyugo ahay bay. Əna a nay sa tam anan do sə daliyugo ahay adəka.

---

† 3:14 Ca pə Limle 21.

18 «Kuwaya kè təmahak sa đaf nga pa Wan a Mbərom nà, sariya inde saa ban anan sabay. Aday đowan a kè təmahak sa đaf nga pa wan a Mbərom a mənduwel ata bay ite nà, winen kə slahak à sariya inde coy adəka.

19 Sariya ata aday nà, anga 'am a anan: Jiyjay a nay ahay pə daliyugo, əna do sə daliyugo ahay tə pəlay luvon zal jiyjay, anga tinen apan ti ga nà, mer su way lelibay aya awan.

20 Kuwaya winen apan i ga mer su way lelibay aya cəna, ata winen apan i nan ide anà jiyjay. I gan may sa nay à jiyjay inde bay, anga winen a jəjaran anà jiyjay saa kay anan mer su way anahan ma ga a à luvon inde ata awan.

21 Kuwaya, đowan a kə gak mer su way sə đidəm nà, winen nà, i nay, i bar ĩ ide jiyjay inde, anga aday jiyjay à dəvan pi mer su way anahan lele aya ma ga pa 'am a Mbərom.»

Atə Yesu tə Yuhana, do sa ga baptisma ata awan

22 Natiya kutok, Yesu a zla way anahan pə daliyugo sə Yahudiya tə njavar anahan ahay. Tə njahay pi zek à man ata awan, aday a gan baptisma anà do ahay.

23 Yuhana ite winen apan i gan baptisma anà do ahay à wulen su doh sə Aynun, anga a'am inde à man ata bayak awan. Aynun awan aday nà, dəren tə wulen su doh sə Salim bay. Do ahay bayak a ta zla pə cakay anahan saa gay ahay baptisma.

24 A alay ata nà, Yuhana ma ban a à dangay fan bay.

25 Pa pac a inde, njavar ana Yuhana ahay tu do kərtək à wulen sə Yahuda ahay tinen apan ti vad

uway pa 'am sə cəncan sə way ahay pi zek tə cəncan si zek.

²⁶ Anga nan, ta zla pə cakay ana Yuhana. Ta jan, ta wa: «Miter, dōwan a iken sə side apan, kə zlingen pa 'am zliner sə Urdon ata nà, həna winen dūkwen, winen apan i gan baptisma anà dō ahay. Dō ahay dūkwen tinen apan ti zla fok pə cakay anahan.»

²⁷ Yuhana a mbədfahan atan apan, a wa: «Dowan sa njad awan mənəna Mbərom a sə varan anan nà, ibay asanaw!

²⁸ Kwanay kə slənen anan 'am uno coy. Na jak: Nen nà, Almasihu bay, əna Mbərom a slənay nen nà, aday nà lahan pa 'am ca.

²⁹ Uwar nà, anà dō sə gəba dalay a way anahan. Aday car ana dō sə gəba dalay dūkwen, a tavay uho saa pak sləmay. Kə slənek winen apan i nay coy nà, i taslay mivel ta 'am anahan aya fok. Matanan, nen nə taslay mivel dūkwen nà, na.

³⁰ Natiya awan nà, məduwen uno á kac, mbala anahan á zəga adəka.»

Do sa nay ahay à bagəbaga mburom wa

³¹ «Do sa nay ahay à mburom wa nà, winen pa nga su dō a kəzlek. Dō sə daliyugo ahay dūkwen, tinen pə daliyugo. Ta ja nà, 'am sə daliyugo dəkdek. Dō sa nay à bagəbaga mburom wa ata nà, winen pa nga sə dō ahay fok.

³² Way anahan sə canan tə way anahan sə sləne, a ga side dūkwen pə way ataya awan. Əna dōwan sə təma side anahan a nà, kwa kərtek ibay.

³³ Kuwaya kə təmahak side anahan nà, a san zle, Mbərom winen dō sə dīdek.

³⁴ Do maslan a Mbərom cəna, winen apan i ja dukwen 'am ana Mbərom, anga Mbərom a, winen apan i rah anan tə Apasay anahan.

³⁵ Bəbay Mbərom nà, a pəlay wan anahan cəvedabay. Kə varak anan gədan pa nga sə way ahay kəzlek.

³⁶ Kuwaya kə dəfak nga pa wan a Mbərom nà, kə njadək sifa sa ndav bay ata awan. Kuwaya kə təmahak anan Wan a Mbərom bay ite nà, i njad sifa kulibay, aday Mbərom i ga apan mivel sə coy.»

4

Yesu tə uwar sə Samariya a inde pə kurok

¹ Farisa ahay tə sləne nà, Yesu winen apan i njad njavar ahay aday winen a gan baptisma anà do ahay a zalay Yuhana.

² Aday nà, Yesu a kə gak anan baptisma anà dowan kwa kərtek bay. Sa ga mer su way ata nà, njavar anahan aya awan.

³ Yesu a sləne 'am a tinen ata cəna, a mbəsak daliyugo sə Yahudiya, a ma pə dəba à Galile.

⁴ Anga nan, si i takas dukwen tu kon sə Samariya.

⁵ Natiya awan, a dəzle à wulen su doh a inde tə ngaman Sikar, bəse tə guvo ana Yakob a inde, a varan anan kwakwa anà wan anahan Yusufu.*

⁶ A man ata kutok, kurok ana Yakob inde.

Natiya kutok, man i pec a ga nà, Yesu a njahay pa nga kurok, anga kə yak nga tə cəved.

⁷⁻⁸ A alay ata awan ite nà, njavar anahan ahay, ta zlak à wulen su doh saa pəlay way sa pa.

---

* **4:5** Ca pə Laataanooji 33.19.

Aday uwar sə Samariya a inde a nay ahay pə kurok saa ngahak ayak a'am. Yesu a cəce panan a'am, a wa: «Vuro a'am ite.»

⁹ Həren aday nà, 'am a zlan atan pi zek ana Yahuda ahay tə Samariya ahay bay. Anga nan, uwar ata awan a jan, a wa: «İken nà, Yahuda ahay, nen đukwen Samariya ahay. Ki cəce puno a'am sa sa kələdaw?»

¹⁰ Yesu a mbəđahan apan kutok, a wa: «Abay kâ san sumor ana Mbərom saa ga, aday kâ san đowan a sə cəce panak a'am sa sa ata nà, iken ki cəce panan a'am sə varan sifa anà đo ahay ata ađəka.»

¹¹ Uwar ata a jan anà Yesu, a wa: «Mazar, na ca apak nə cafgal sə ngahay a'am inde apak ibay! Kurök a anan đukwen sololo. Ki njad a'am sə varan sifa anà đo ahay ata nà, ta maw?»

¹² Bije a manay Yakob sə varan umo kurok a anan đukwen, kâ sak wa a'am. Winen tə gwaslay anahan ahay fok, aday tə gənwaw anahan aya təke, ta sak wa a'am. Aday iken kə zalay Yakob tə məduwen kələdaw?»

¹³ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Kuwaya kâ sak a'am sə kurok a anan nà, jom i gan asa.

¹⁴ Aya əna, đowan kâ sak a sa a'am mbala uno saa varan ata nà, jom i gan kula sabay, anga a'am ata i təra kawa zəlaka à winen inde, i varan sifa sa ndav bay ata awan.»

¹⁵ Uwar ata a jan, a wa: «Vuro a'am ata awan, aday jom ũ go sabay, nâ sa may ahay sə ngahak ayak a'am pə kurok wa kula sabay re bidaw?»

¹⁶ Yesu a jan apan, a wa: «Zla, ngaman ahay anà mbaz anak, hayak ikwen ahay à man a anan aday.»

17 Uwar ata a ja kutok, a wa: «Mbaz uno ibay!»

Yesu a jan, a wa: «Ka jak dīdem awan, kak ka wa mbaz anak ibay nà, nà!

18 Anga ka zlak à mbaz hēna saray dara, aday dōwan a hēna kwanay maya ata dūkwēn, winen mbaz sē pēzugoy anak a bay re.»

19 Uwar ata a mbēdahan anà dūngo kutok, a wa: «Miter, nē sēnak iken nē dō maja'am ana Mbērom.

20 Bije a manay ahay dūkwēn tē hērak anan nga anà Mbērom pē bēzlom a manay a anan, əna kwanay Yahuda ahay nà, ki wēn, man sē hēran nga anà Mbērom kērtēk nà, si à Urēsālīma.»

21 Yesu a jan, a wa: «Uwar, tēma 'am a nēn sa jak hēna ata awan: Alay awan i sla azanan, ki hēren anan nga anà Bēbay Mbērom nà, à bēzlom a anan dākdek sabay, kwa à Urēsālīma taayak sabay re.

22 Kwanay Samariya ahay aday nà, kē sēnen dōwan a kwanay sē hēran nga ata bay. Əna manay Yahuda ahay nà, ma san dōwan a manay sē hēran nga ata zle, anga Mbērom a tam anan dō ahay nà, tē alay a manay Yahuda ahay.

23 Aday, alay a i nay ahay mba, kà slak coy adēka, Apasay Cēncan a, sa kay anan dīdem ana Mbērom ata, i sēnan anan zek anà dō ahay. Natiya awan, dō sa daf nga pē Mbērom tē dīdem ataya ti san sē hēran nga pa man pa man ahay fok. Anga a nan anà Mbērom awan nà, dō sē hēran nga matanan ataya awan.

24 Mbērom nà, apasay sē varan sifa anà dō ahay. Dō ahay ti hēran nga nà, tē dīdem a aday tē mēgala sē Apasay Cēncan a re.»

25 Uwar ata a mbēdahan apan, a wa: «Na san zle, Almasihu i i nay ahay. Kà nak coy nà, i dākak uko

anan way ahay fok.»

²⁶ Natiya, Yesu a mbədfahan apan, a wa: «Nen a sa jak 'am ata nà, winen awan!»

²⁷ Njavar a Yesu ataya ta may ahay kutok. Tə canan anà Yesu winen apan i ja 'am tu dō uwar a nà, a gan atan masuwayan. Aday dōwan kwa kərtek kə cəcihek pə uwar ata wa sa jəka: «Kə pəlay panan maw?» nà, ibay. Kabay, dōwan sa jan anà Yesu: «Ki jen 'am angamaw?» dūkwen, ibay re.

²⁸ Uwar ata a dazlan nà, a mbəsak anan kəlawā anahan pə kurok, a nay agay, a jan anà dō ahay, a wa:

²⁹ «Hayak ikwen ahay aday, cen pə dōwan inde, u jo hənā way uno ahay sa ga ataya fok. Hinahibay nà, i ga nə winen Almasihu dəge?»

³⁰ Dō ahay ta nay ahay à wulen su doh wa kutok, ta zla pə cakay ana Yesu.

Guvo sa ndaw ma nah awan

³¹ A alay ata kutok, njavar a Yesu ahay ta jan, ta wa: «Miter, suwan pa way mənjoek aday.»

³² Yesu a mbədfahan atan apan, a wa: «Way sa pa uno inde, kə sənən bay.»

³³ Njavar anahan ahay tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «Dōwan kə varak anan ahay way sa pa dəge?»

³⁴ Yesu a jan atan kutok: «Way sa pa uno awan nà, adəfan apan anà dō sə slənay ahay nen, aday sa ga mer su way anahan sə mbuko à alay inde ata awan.

³⁵ 'Am ana kwanay inde ka ti jen nà: “A mbəsak hənā kiya fudō, way ahay ti saa nah, aday saa car.” Aya əna nen ni jak ikwen, cen pə guvo ahay lele. Ndaw kə nahak, kə slak sa car coy.

³⁶ Do sa car ndaw à guvo su dō nà, i halan nga anà ndaw ana bahay sə guvo, aday i njad magwagway anahan pə dōwan ata wa. Ndaw ata nà, kawa sa ja, dō sa njad sifa sa ndav bay ataya awan. Anga aday dō sa casl pi zek tu dō sa car tē taslay mivel cew maya awan.

³⁷ 'Am sə jike inde asa, a ja nà: “Do sa casl winen cara, dō sə halan nga dukwen, winen cara.” Winen ata nà, 'am didem awan.

³⁸ Na slan kwanay nà, saa cəray à man aday kwanay kə cisen bay ata wa. Do maza aya sa casl, kwanay dukwen kə njiden anan magwagway ti mer su way a tinen.»

Samariya ahay bayak a tə dəfak nga pə Yesu

³⁹ Do sə Samariya ahay à Sikar bayak a tə təmahak sa dəf nga pə Yesu anga side ana uwar ata sa jan atan: «U jo anan way uno ahay sa ga ataya fok.»

⁴⁰ Ta nay ahay pə cakay ana Yesu nà, ta jan à njahay tə tinen mba. Yesu a njahay àga tinen kutok luvon ahay cew.

⁴¹ Do ahay bayak a tə dəfak nga pə Yesu asa, anga tə slənek 'am anahan.

⁴² Anga nan, ta jan anà uwar ata awan: «Həna nà, mə dəfak nga pə Yesu nà, anga 'am anak sa jan umo ata bay. Cərkəke ma dəf apan nga, mə təma nà, anga manay awan mə slənek 'am anahan aya awan. Ma san zle, winen nà, dō sa tam anan dō ahay acəkan.»

Yesu a mbar anan wan ana dō si mer su way ana bahay inde

43 Pə dəβa à luvon cew ata wa nà, Yesu a mbəsak atan, a zla way anahan à Galile.

44 Yesu a kà jak, a wa: «Do ahay ta gan nga anà 'am ana dō maja'am a Mbərom kwa ta sə wura fok. Əna ù kon anahan a nà, dōwan a gan nga anà 'am anahan ahay itəbay.»

45 Tə dəzle pə daliyugo sə Galile awan nà, dō sa man ataya tə təma anan lele, anga tinen ta zlak à azar uko sə Pasəka à Urəsalima, aday tə canak anan ahay à mer su way anahan sa ga ata awan.

46 Natiya, Yesu a ma way anahan à Kana pə daliyugo sə Galile, à man anahan sə mbəda anan a'am mahay awan ata awan. Dowan a inde, winen məduwen a à man ata awan, winen dō si mer su way ana bahay sə daliyugo ata awan. Wan ana dōwan ata winen dəvac awan, aday mə nahay a à wulen su doh sə Kafarnahum.

47 Dowan ata a sləne sa jəka Yesu winen pə daliyugo sə Yahudiya sabay, winen à Galile nà, a zla pə cakay anahan, a jan: «Zlumo à Kafarnahum, aday ki saa mbəro anan wan uno inde mə nahay a, winen dəvac awan, i mac coy.»

48 Yesu a jan, a wa: «Ki dəfen upo nga fan bay, si ki cinen anan anà masuwayan ahay aday daw?»

49 Dowan ata a mbədahān apan kutok, a wa: «Hayak àga nen aday. Wan uno ata i saa mac.»

50 Yesu a wa: «Zla agay, wan anak kə mbərak!»

Winen a dəf nga pa 'am ana Yesu ata awan, a zla way anahan agay kutok.

51 Winen pə cəved sa zla agay mba, dō anahan ahay ta nay agay wa, ta jan: «Wan anak nə kə mbərak coy!»

⁵² Dowan ata a cæce patan wa: «A njad sa man uda awan nà, siwaw?»

Tə mbədahan apan: «Avad a sə ipec, tə njamde kərtek, nga sə bərazl a ndalay panan nà, na.»

⁵³ Bəbay a wan ata, a may anan ahay à nga inde 'am à Yesu sa jəka: «Wan anak kə mbərak» ata nà, kəslsla alay ata acəkan. Ta đaf nga pə Yesu tu đo su doh anahan ahay fok.

⁵⁴ Masuwayan a Yesu sa ga ata nà, winen mə slala cew a sə təra à Galile. A təra pə dəba anahan sa may ahay à Yahudiya wa ata awan.

5

Yesu a mbar đowan a inde mə təra à məndak awan

¹ Pə dəba anahan a wa mənjoek nà, Yahuda ahay ta zla saa zar uko à Urəsalima. Yesu đukwen a zla ite.

² A man ata nà, məsudoh a inde tə ngaman Məsudoh sə Təman ahay. Dəlov a inde ma la awan, aday ta ga apan galak ahay đara tew. A'am ata nà, tə ngaman Baytizata ta 'am sə Yahuda ahay nà, na.

³ Do sə đəvac ahay cara cara bayak a mə nahay aya ù vo sə galak ataya awan: hurof ahay, vədal ahay, pi zek tə do sə jəje ahay. [Tinen apan ti ba, hinahibay a'am i bal,

⁴ anga pac a hinen ahay nà, maslay a Mbərom a dazay ahay à a'am ata inde, i bal anan. A'am ata kə bəlak nà, đowan a sa lah uda pa 'am ata cəna, winen kə mbərak à đəvac anahan wa, kwa â ga nə đəvac wura wura fok.]

⁵ Dowan a inde dɔvac awan à man ata, kà gak à dɔvac inde ava kwa kuro maakan nga anahan a jəmaakan.

⁶ Yesu a canan cəna, a san zle, dɔvac kə njahak apan. Anga nan, a cəce panan: «A nak sa mbar à dɔvac anak wa dɔw?»

⁷ Dowan ata a mbədahan apan, a wa: «Wan ada, dɔwan uno inde saa zla nen à a'am inde, ibay. A'am kə bəlak dɔp nà, kwa nê rəzlen à nga wa kəma kəma dɔkwən, dɔ maza awan i luho uda awan.»

⁸ Yesu a jan asa: «Slabak, gəba lala anak, zla way anak kutok.»

⁹ Dowan ata a mbar ca, a gəba lala anahan, a zla təpa təpa.

Cəkəbay, pac ata nà, luvon sa man uda awan.

¹⁰ Anga nan, bahay sə Yahuda ahay ta jan anà dɔwan ata awan: «Biten nà, luvon sa man uda awan. Cəved anak inde sə tavak lala anak pa nga ibay.»

¹¹ Winen ite a mbədahan atan apan, a wa: «Dowan a sa mbar nen ata u jo nà, gəba lala anak, zla way anak.»

¹² Dowan ataya tə cəce panan, ta wa: «Dowan a sa jak: “Gəba lala anak, zla” ata nà, wayaw?»

¹³ Dowan ata dɔkwən a san sa mbar anan nə wayaw bay. Bina Yesu a dɔkwən kə zlak way anahan à man ata wa səmad bəse, anga dɔ ahay bayak a à man ata awan.

¹⁴ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a tan ayak à nga anà dɔwan ata awan ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. A jan, a wa: «Həna nà, kə mbərak. Kà saa ga ines sabay, anga way sə zalay winen ata à sa nay ahay apak sabay.»

¹⁵ Dowan ata a zla sa jan anà bahay sə Yahuda ahay nà, sa mbar anan nə Yesu.

¹⁶ Natiya kutok, bahay sə Yahuda ataya tə dazlan sə jugwar 'am pə Yesu wa asa, anga a mbar anan do pə luvon sa man uda awan.

¹⁷ Əna Yesu a dakan atan anan lele, a wa: «Bəbay uno nà, winen apan i ga mer su way nə pac pac. Nen dukwen si ni ga mer su way kətana awan.»

¹⁸ Anga 'am anahan ataya awan, Yahuda ataya tə zəga anan sa nan ide hus pa sə pəlay sa vad anan à məkə adəka. Anga sa jəka, winen a ga mer su way pə luvon sa man uda ata dəkdek sabay, əna a wa Mbərom nə bəbay anahan. Matanan, a lavay anan nga anahan tə Mbərom.

Mbərom kə varak anan gədan anahan fok anə wan anahan

¹⁹ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Nen, wan a Mbərom nà, ni mba apan sa ga way ta nga uno itəbay. Ni ga nà, way mbala ana Bəbay uno sa ga, way aday nə canak anan ata awan. Kawa ana Bəbay uno sa ga jiga awan, nen ni ga winen a re,

²⁰ anga aday nà, Bəbay uno a pəlay nen, a duko anan way anahan sa ga ahay fok. I duko pə way sə zalay həna anaya awan mba. Nen wan nà, ni ga atan. Way ataya cəna, ti gak ikwen masuwayan.

²¹ «Natiya, kawa ana Bəbay uno sə slabak anan do ma mac aya awan, aday a varan atan sifa ata nà, nen wan anahan dukwen ni varan sifa anà do kawa su no anà nen matanan re.

²² «Aday asa, Bəbay uno nà, kə pəlak sa gan sariya anà dowan kwa kərtek bay, əna a mbəsak anan sariya fok à alay uno inde nen wan anahan.

23 Anga aday do ahay tã hãro nga anã nen wan anahan, kawa sã hãran nga anã Bãbay uno sã slãnay nen ata awan. Kak dowan a a hãro nga anã nen wan anahan bay nã, a hãran nga anã Bãbay uno bay re.

24 «Nen apan ni jak ikwen tã dïdem a hãna: Kuwaya dowan a kã slãnek 'am uno aday kã dãfak nga pu do sã slãnay ahay nen nã, winen kã njadãk sifa sa ndav bay ata awan, sariya i ban anan itãbay. Kawa sa ja bine siwaw nã, kã takasak ahay à amac wa, kã zlak à sifa inde.

25 «Nen apan ni jak ikwen tã dïdem a hãna: Alay a i slay ahay, kã slak adãka coy, do ma mac aya ti slãne dungo uno, nen Wan a Mbãrom, aday do sã slãne ahay fok ti njahay uho tã sifa awan.

26 Kawa ana Bãbay uno sa mba apan sã njahay anan do ahay uho ata nã, nen wan anahan dukwen a vuro gãdan sã njahay anan do ahay uho re.

27 A vuro gãdan a nã, aday nã gan sariya anã do ahay, anga nen Wan su Do.

28 «'Am a anan â gak ikwen masuwayan bay. Alay a awan kã slak anga do ma mac aya aday tã slãne dungo uno,

29 aday ti slabakay ahay à mãke a tinen ahay wa. Do sa taa ga way lele aya awan, ti may uho saa njad sifa. Aday do sa taa ga nã way sã cãban anã Mbãrom ite, ti may uho nã, sariya i ban atan.

30 Na ga sariya nã, kawa ana Mbãrom a su jo. Ni mba apan sa ga awan ta nga uno bay. Sariya uno sa ga nã, winen lele, anga nen na ga way sa nga uno bay. Na ga nã, way mbala ana do sã slãnay ahay nen ata awan, aday kawa sa nan.»

Do sə side ana Yesu ahay

³¹ Yesu a ja asa, a wa: «Abay kak na gan side anà nga uno nà, ata side uno kà zlak tə dīdem a bay asanaw.

³² Əna dōwan a inde, winen a ga side anga nen, aday na san zle side anahan nà, tə dīdem awan.

³³ Kwanay awan, kə slənen dō pə cakay ana Yuhana, kà jak ikwen side anahan, aday side anahan nà, dīdem awan.

³⁴ Abay nə pəlay side su dō zənnen a bay. Əna na ja pə Yuhana ata nà, aday kə təmen à amac wa.

³⁵ Anga Yuhana kə tərak nà, kawa lalam ma han uko awan. Winen apan i dav. Jiyjay anahan ata kà zlak ikwen à nga, əna à alay a inde mənəcək coy.

³⁶ «Aya əna, 'am sə side uno inde sə zalay side mbala ana Yuhana. 'Am sə side ata nà, mer su way a Bəbay uno su jo: “Ga anan!” ata awan. Ni ga mer su way a anan ata nà, anga saa side, nen na nay ahay nə pə cakay ana Bəbay uno wa.

³⁷ «Abay Bəbay uno dō sə slənay ahay nen ata dūkwen, winen apan i ga upo side a re. Kwanay kula kə slənen anan dūngo anahan itəbay, aday kula kə cinen anan bay re.

³⁸ Kula kə bənen 'am anahan à mivel a kwanay inde bay, anga kə dəfen nga pi nen, dō anahan sə slənay ahay à wulen a kwanay ata bay.

³⁹ «Kwanay apan ki jingen Deftere a Mbərom, anga a ga pikwen nà, ki njiden wa sifa sa ndav bay ata awan. Aday cəkəbay Deftere ata dūkwen a təkər nà, 'am sə side sa ga pi nen a re.

⁴⁰ Əna, a nak ikwen sa nay ahay pə cakay uno aday kə njiden sifa dīdem ata bay re.

⁴¹ «Nə pəlay sa njad mazlaḅ pə dō ahay wa bay.

⁴² Əna na san kwanay aya zle. Kwanay kə pəlen Mbərom bay.

⁴³ Na nay ahay nà, à sləmay ana Bəbay uno inde. Aday, cen apan. Kə ngəmen sə təma nen bay re. Aday, kak dōwan a maza â nay ahay ta 'am sa nga anahan həna nà, ki təmihen anan, winen adəka nà, tə alay cuwcew awan.

⁴⁴ Kwanay kə pəlen ayaw mbala ana Mbərom bay, əna kuwaya a pəlay nà, ayaw sə dō ahay. Aday ki mben apan sa daf upo nga nà, kəkəma asanaw?

⁴⁵ «Kâ sa jilen sa jəka nen ni zlah pikwen pə cakay ana bəbay uno Mbərom bay. Əna Musa, dō a kwanay sa daf apan nga ata awan, winen saa zlah pikwen.

⁴⁶ Aday abay kə dəfen ahay nga pa 'am ana Musa ahay aday nà, ki dəfen nga həna pa 'am uno ahay re. Anga Musa aday dukwen a vindey ahay nà, anga nen awan.

⁴⁷ Natiya, kak kə dəfen nga pə way mbala anahan mə vinde aya bay nà, ki i mben apan sa daf nga pa 'am uno bay re.»

6

Yesu a varan way sa pa anà dō ahay ti ga mbulo dāra

Mata 14.13-21; Markus 6.30-44; Lukas 9.10-17

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a takas bəlay sə Galile a inde, a zla pa day uho. Tə ngaman anà bəlay ata nà, Tiberiyas re.

² Dō ahay tə pərahan azar bayak awan, anga tə canak anan anà mer su way anahan ma ga masuwayan aya awan, a mbar anan dō sə dəvac ahay.

³ Yesu a ján way anahan à bəzłom tə njavar anahan ahay, tə njahay à man ata awan.

⁴ Azar uko sə Pasəka dukwen i sla bəse.

⁵ Yesu a cakaf nga bine maw nà, a canan anà do ahay bayak a tinen apan ti nay pə cakay anahan. Anga nan kutok, a jan anà Filip: «Di njad sə suku-may ahay way sa pa sə varan anà do ahay a anan fok awanaw?»

⁶ A cəce ata nà, aday â san way mbala a Filip saa mbəđahan apan ata awan. Bina, Yesu a nà, a san way anahan saa ga zle.

⁷ Filip a mbəđahan apan, a wa: «Kak aday a nak uko sa jəka dī varan way sa pa anà man su do a anan nà, kwa dala sə *dinar** səkat cew dukwen i sla awan bay asanaw!»

⁸ Mərak ana Simon Piyer a inde, tə ngaman Andəre, winen njavar ana Yesu a re. A jan, a wa:

⁹ «Wan inde həna à man a anan, tapa sə pen ahay inde apan đara. Kəlef ahay dukwen inde apan cew! Aka aday i sla ma, anga man su do a anan anaw?»

¹⁰ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Jen anan ù do a anaya fok tē njahay a məndak.»

Gujed inde məngədez a à man ata awan. Do ahay tə njahay apan kutok. Do ahay à man ata dukwen, tinen mə baslay a nà, mungol a dəkdek aday nà, ta ga mbulo đara.

¹¹ Yesu a gəba anan tapa sə pen a đara ataya awan, a ngəran ayak anà Mbərom aday a gəzlan anan anà do ahay. A ga anan tə kəlef dukwen matanan. Kuwaya kə njadək kawa sa nan.

---

* **6:7 Dinar** kərtək nà, àga tinen dala si mer su way sə hway kərtək.

12 Tinen ata fok, ta rah nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay: «Hilen anan nga anà tapa sə pen mə mbəsak ata awan, anga aday á sa nes bay.»

13 Tə halan nga anà mə mbəsak ata nà, a ga cəkarak kuro nga anahan a cew.

14 Do ahay sə canan anà masuwayan ana Yesu a sa ga ata nà, ta wa: «Tə đidəm awan, dowan a anan nà, i ga nà, winen do maja'am a Mbərom saa nay ahay pə daliyugo azanan ata awan.»

15 Yesu a san zle, do ahay ti nay ahay saa ban anan aday ti i đaf anan bahay awan sə məgala. Anga nan, a zla way anahan səmad à bəzlom maza awan.

Yesu a bar pa nga sə a'am tə saray

Mata 14.22-33; Markus 6.45-52

16 Natiya awan, suko a a ga cəna, njavar ana Yesu ahay tə dazay pa 'am sə a'am sə bəlay.

17 Ta ján à kwalalan inde sa zla à Kafarnahum. A alay ata đukwen, ide kə bənak lele coy, aya əna Yesu winen inde tə tinen ibay hwiya.

18 A'am a bal tə məgalak awan, anga mad winen apan i bal bayak awan.

19 Kwalalan a haw pa nga sə a'am i ga kilometer đara kabay mbərka nà, tə canan anà Yesu, winen apan i nay ahay tə saray pa nga sə a'am, aday winen bəse tə tinen coy. Tinen ite tə jəjar pi zek.

20 Coy Yesu a jan atan, a wa: «Nen awan! Kə jəjiren bay.»

21 Natiya kutok, a nan atan sə gəba anan à kwalalan inde, aday kwayan'a kwalalan ata kə dəzlek pə yugo à man a tinen sa gan may ata coy.

Do ahay tə pəlay anan Yesu

²² Sidew a nà, dō sə njahay pa day sə bəlay hinen ataya tə pəlay anan Yesu. Anga ta san zle, avad awan nà, kwalalan inde nə kərtektəkke. Aday ta san zle re, Yesu nà, kə jənak à kwalalan mbala ana njavar anahan ahay sə gəba ata bay. Ta zla nà, mənjenja winen.

²³ Əna kwalalan azar aya inde ta nay ahay à Tiberiyas wa. Tə dəzley ahay nà, dinger pa man ana Yesu sə varan tapa sə pen anà dō ahay ta sə ngəran anà Mbərom ata awan.

²⁴ Do ahay ta ca ide cəna, Yesu winen ibay, aday njavar anahan ahay dukwen tinen ibay. Natiya tə gəba kwalalan ahay sa zla a Kafarnahum saa pəlay Yesu.

Way sa pa sa var sifa nà, zek a Yesu awan

²⁵ Ta njad anan winen pa day uho, tə cəce panan, ta wa: «Miter, ka nay ahay à man a anan nə siwaw?»

²⁶ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kə pəlen nen nə, anga ki pen way həniniye, aday kə rihen re ata awan. Bina, masuwayan uno sa gak ikwen ata nà, kə sənən bay.

²⁷ Kə mbədəken sa ga mer su way sa njad way sa pa sa nes ata adəka bay. Suwan adəka, gen nà, mer su way sa njad way sa pa sə njahay pa sə viyviya ata awan. Way sa pa ata nà, a var sifa sa ndav bay ata awan. Saa varak ikwen anan nà, nen Wan su Do. Anga Bəbay uno awan, kə təmahak sa daf anan upo mazlaḅ anahan pə ide sə dō ahay.»

²⁸ Do ahay tə cəce panan asa, ta wa: «Mi njad sa ga ma, kawa ana Mbərom sə pəlay anaw?»

29 Yesu a jan atan, a wa: «Mer su way ana Mbərom sə pəlay nà, dəfen nga pi nen, nen do anahan mə slənay ata awan.»

30 Tə cəce panan re, ta wa: «Mi dəf apak nga ata nà, ki gan umo nə masuwayan a wuraw? Ki ga nə maw?»

31 Bije a manay ahay ta pak *manu* à kiḃe. Kawa ana Deftere sa ja apan ata: “A varan atan way sa pa à kiḃe. Way sa pa ata dukwen a dazay ahay à mburom wa.†”»

32 Yesu a mbəḃahan atan apan maza re, a wa: «Ki wen, sə varak ikwen way sa pa sə dazay ahay à mburom wa nà, Musa. Əna matanan bay. Nen apan ni jak ikwen tə ḃiḃem a həna: Sə varak ikwen way sa pa guzgwez awan, aday sa nay ahay a mburom wa nà, Bəbay uno awan.»

33 Way sa pa a Mbərom saa varak ikwen ata nà, nen, do sə dazay ahay pə kərngay à mburom wa ata awan. Aday saa varan sifa anà do ahay pə daliyugo dukwen, nen awan.»

34 Ta jan asa, ta wa: «Wan ada, varan umo way sa pa ata pac pac hwiya bidaw?»

35 Yesu a jan atan, a wa: «Daf sa var sifa nà, nen awan. Dowan a kà nak pə cakay uno nà, may i han apan kula sabay. Aday dowan a kə dəfak nga pi nen dukwen, jom i gan kula sabay.»

36 Aya əna na jak ikwen: Kə cinen uno, əna kə dəfen upo nga bay hwiya.

37 Bəbay uno kə varak uno anan kuwaya fok cəna, i nay ahay pə cakay uno awan. Aday kuwaya kà nak ahay pə cakay uno cəna, ni lar a bay.

---

† 6:31 Ca pə Gurtaaki 16.4.

³⁸ Anga na nay ahay à mburom wa nà, sa naa ga way su no anà nen bay, əna sa naa ga way sa nan anà dō sə slənay ahay nen.

³⁹ Aday way ana dō sə slənay ahay nen ata sa nan nà, həna: Nâ saa lize anan dō winen sə vuro ataya kwa kərtek bay, əna pa pac sa ndav anan daliyugo nà, nê slabakay atan ahay à mæke wa uho.

⁴⁰ Natiya awan, kuwaya kè canak uno anà nen Wan ana Mbərom, aday kè dəfak upo nga nà, dōwan ata i njad sifa sa ndav bay ata awan. Aday nen ni slabakay anan ahay à mæke wa pa pac sa ndav anan daliyugo. Sa nan à Bəbay uno nà, way ata awan.»

⁴¹ Anga nan kutok, Yahuda ahay tə dazlan sə gədan azar ana Yesu, anga a wa: «Nen nà, way sa pa sə dazay ahay à mburom wa ata awan.»

⁴² Ta wa: «Na wa, winen nə Yesu ba? Wan ana Yusufu bidaw? Da san atə bəbay anahan tə may anahan a tæke bidaw? Aka aday, i jəka winen a dazay ahay à mburom wa nà, kəkəməw?»

⁴³ Yesu a jan atan, a wa: «Mbəsiken sa gad azar à wulen ana kwanay ahay.

⁴⁴ Dowan saa njad sa nay ahay pə cakay uno nà, ibay, si kak Bəbay uno a sə slənay ahay nen ata kè jərahak apan sa nay anan aday. Kuwaya dōwan a kè njadak sa nay ahay pə cakay uno nà, nen ni slabakay anan ahay à mæke wa pa pac sa ndav anan daliyugo.

⁴⁵ Do maja'am ana Mbərom ahay tə vindek, ta wa: “Tinen a kəzlek, Mbərom i dakan atan anan way.‡” Dowan a kè slənek 'am ana Bəbay uno, aday

---

‡ 6:45 Ca pə Esaaya 54.13.

kə təmahak atətak way anahan nà, i nay ahay pə cakay uno.

⁴⁶ Kula dōwan kə canak anan anà Mbərom bay, si nen, dō sa nay ahay pə cakay ana Mbərom a wa, nen kərtek nə, nə canak anan à Bəbay acəkan.

⁴⁷ «Natiya awan, nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Dōwan a kə dəfak upo nga nà, kə njadək sifa sa ndav bay ata awan.

⁴⁸ Way sa pa sa var sifa ata nà, nen awan.

⁴⁹ Bije a kwanay ahay ta pak *manu*Š à saf inde. Kə varak atan sifa bay. Anga nan, fok a tinen a tə məcak à saf inde.

⁵⁰ Yo, dō sa pa tapa sə pen sə dazay ahay à mburom wa ata nà, à ga nə kuwaya i mac itəbay.

⁵¹ Nen nà, way sa pa sa nay ahay à mburom wa ata awan, way sa pa sa var sifa. Dōwan a kə pak way sa pa ata nà, i mac kula itəbay. Way sa pa ata nà, zek uno awan. Ni var anan anga aday dō ahay tā njad sifa.»

⁵² Am a anaya awan a gəban atan ahay agad azar sa ga mivel anà Yahuda ataya asa, ta wa: «I varak uko zek anahan aday dī pa nà, kəkəməw?»

⁵³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Nen Wan su Dō nà, kak ki pen zek uno bay, aday ki sen mez uno bay nà, sifa i ga inde à kwanay ibay.

⁵⁴ Əna dōwan a kə pak zek uno aday kə sak mez uno re cəna, dōwan ata kə njadək sifa sa ndav bay ata awan, aday ni slabakay anan ahay à məke wa pa pac ana daliyugo saa ndav.

Š **6:49 Manu** nà, way sa pa sə awan inde a dazay à mburom wa. Ca pə Gurtaaki 16.

⁵⁵ Anga zek uno bine siwaw nà, way sa pa guzgwez awan, aday mez uno dukwen way sa sa guzgwez a re.

⁵⁶ Kuwaya kà pak zek uno, kà sak mez uno nà, winen kà japak ti nen; nen nà japak tə winen re.

⁵⁷ Bəbay uno, dō sa var sifa nà, sə slənay ahay nen nà, winen awan. Nen nà njahay uho nà, anga winen. Matanan, kuwaya kà pak zek uno nà, i njahay uho anga nen cite re.

⁵⁸ «Natiya, way sa pa sə dazay ahay à mburom wa nà, zek uno kutok. Bije a kwanay ahay nà, ta pak *manu* sə dazay à mburom wa à saf inde. Aday pə dəba anahan a wa dukwen, tə məcak fok re. Aya əna, kuwaya dōwan a kà pak way sa pa mbala uno saa var ata nà, i mac kula itəbay.»

⁵⁹ A alay ata nà, Yesu winen apan i wazay ù doh sə wazay ana Yahuda ahay à wulen su doh sə Kafarnahum, a saa ja 'am a anaya nà, na.

'Am a Yesu ahay sə varan sifa sa ndav bay anà dō ahay ata awan

⁶⁰ Dō ahay bayan a à wulen sə njavar ana Yesu ahay tə sləne 'am ataya cəna, ta wa: «'Am anaya ma da 'am aya awan. Waya sa mba apan sə təma kətanən anaw?»

⁶¹ Yesu a san zle tinen apan ti gədan azar pa 'am ataya awan. Anga nan, a jan atan, a wa: «'Am uno kə mbədahak ikwen anan ajalay nga a kwanay daw?»

⁶² Aday, azanan kə cinen anan anà nen, Wan su Dō, nen apan ni ján à man sə njahay uno kwakwa ata awan. Ata aday, ki i jen kəkəma asanaw?

⁶³ Sa var sifa nà, Apasay a Mbərom. Zek su dō zənzen a nà, a mba apan itəbay. 'Am a nen sa jak

ikwen ataya nà, sə zəbay ahay Apasay tə sifa nà, tinen aya kutok.

⁶⁴ Əna, dōwan aya inde à wulen ana kwanay nà, ta daf upo nga itəbay.»

Anga kurre a ata dukwen Yesu a san dō saa daf apan nga tə didem a bay ataya zle, aday a san dōwan a saa ga apan daf ata zle re.

⁶⁵ Yesu a zəga anan asa, a wa: «Anga nan, na jak ikwen, na wa: “Dowan saa njad sa nay pə cakay uno nà, ibay, si kak Bəbay uno a sə slənay nen ata kə jərahak apan sa nay anan pə cakay uno awan.”»

⁶⁶ A bənay ahay kwa pə alay ata wa nà, njavar a Yesu ahay bayak a ta zla way a tinen, ta ngam sə pərahan azar sabay.

⁶⁷ Kutok, Yesu a jan anà dō maslan a kuro nga cew ataya awan: «Kwanay dukwen, a nak ikwen sa zla way a kwanay re daw?»

⁶⁸ Simon Piyer a mbədahan apan kutok, a wa: «Miter, mi zla nà, pə cakay ana wayaw? 'Am anak nà, 'am sa var sifa sa ndav bay, pə cakay ana Mbərom.

⁶⁹ Aday manay ma daf apan nga, ma san zle, iken nà, dō cəncan a sa nay pə cakay ana Mbərom wa.»

⁷⁰ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nen a sə walay kwanay, kwanay a kuro nga anahan a cew. Aday cəkəbay dōwan a kwanay a kərtek a nà, winen bahay sə setene awan.»

⁷¹ A ja 'am ata nà, pa wan ana Simon Iskariyot, sə ngaman Yudas ata awan. Anga kwa â ga nà, Yudas kə tərak dō kərtek à wulen sə njavar ahay kuro nga cew ataya wa dukwen, saa ga daf pə Yesu nà, winen awan.

7

Mərak ana Yesu ahay tə dəfak apan nga bay

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a bar pə daliyugo sə Galile fok. A nan abay sa zla pə daliyugo sə Yahudiya bay, anga a nan anà bahay sə Yahuda ahay sa vad anan.

² Aya əna, azar uko sə jawjawa ahay winen bəse nà,

³ mərak ana Yesu ahay ta jan, ta wa: «Mbəsak man a anan, zla way anak pə daliyugo sə Yahudiya. Aday ata njavar anak ahay tē canan anà mer su way anak ahay.

⁴ Dowan a, a nan do ahay tã san anan nà, a der zek sa ga mer su way itəbay. Ki ga mer su way a anaya asənə, ga atan pə ide sə do ahay fok.»

⁵ Kwa mərak aya dukwen tə dəfak apan nga bay.

⁶ Yesu a jan atan: «Kə dəzlek pə alay uno tədə ata fan bay. Pə kwanay nà, alay wura wura cəna tədə, əna kətanən bay.

⁷ Do sə daliyugo ahay ti mba apan sa nak ikwen ide itəbay. Nen a nà, do sə daliyugo ahay ti no ide anga nen apan ni kay anan mer su way a tinen ma ga aya nà, tinen lelibay.

⁸ Kwanay nà, zlen à man sə azar uko ata awan. Əna nen ni zla bay, anga alay uno kə dəzlek fan bay.»

⁹ A jan atan 'am ata cəna, winen a a njahay à Galile.

Yesu winen à azar uko sə jawjawa ahay

¹⁰ Pə dəba ana mərak a Yesu ahay fok sa zla à azar uko nà, Yesu a dukwen a zla cite. Əna kə kak anan zek anà do ahay bay.

11 Bahay sə Yahuda ahay tə pəlay anan à wulen sə dō ahay wa à man sə azar uko ata awan, tə cəce: «Winen ahaw?»

12 Dō ahay tə səsœk a səsœk à wulen a tinen ahay inde. Dō a azar aya ta wa: «Winen dō lele awan.» Dō a azar aya dūkwen ta wa: «A'ay, winen apan i lize anan dō ahay adəka.»

13 Əna dōwan sa ja 'am ataya tə njezlnejzlezl a dūkwen ibay, anga tə jəjaran anà bahay sə Yahuda ahay.

14 Natiya awan, luvon sə azar uko ahay ta zla panan əngal nà, Yesu a zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, a dazlan sə tətakan anan way anà dō ahay.

15 A gan masuwayan ana bahay sə Yahuda ahay. Anga nan tə cəce, ta wa: «Dowan a anan kə jingek bay kutok nà, a njad mərike kawa həna anan nə kəkəməw?»

16 Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Way nen sa ta jak ikwen ata nà, a nay ahay i nen a wa bay, əna a nay ahay nà, ù dō sə slənay ahay nen ata wa.

17 Kuwaya, kak dōwan a kə təmahak sa ga mer su way kawa sa nan anà Mbərom cəna, i san sə gəzla way ahay pi zek wa. Matanan, kak na ja 'am ana Mbərom, kabay na ja 'am sa nga uno, aday tə məgala uno nà, i san kutok.

18 Kuwaya, kak a ja nà, 'am sa nga anahan, i pəlan mazlaḅ anà nga anahan. Əna kuwaya kə pəlak sə həran nga anà dō sə slənay anan ahay nà, dōwan ata dūkwen, dō didem awan, mungwalay inde apan ibay.

19 Na wa, Musa kə varak ikwen Tawrita à alay inde ba? Əna dōwan kwa kərtek sə dəfan apan nà,

ibay asanaw? Kə pəlen sa vad nen nà, angamaw?»

²⁰ Do ahay tə mbəđahan apan kutok, ta wa: «Setene inde anak à nga dəge, nga i vawak kələđaw! Waya sə pəlay sa vad iken anaw?»

²¹ Yesu a mbəđahan atan apan: «Na ga way kərtektəkke cəna, kà gak ikwen masuwayan jiga awan.

²² Musa a jak ikwen nà, 'am sa gad mədəndalas. Cəkəbay, sə dazlan nə Musa bay, əna bije ahay kwakwa tə lahak anan apan. A wa, kə gəđan anan mədəndalas à wan ana kwanay ahay pə luvon jəmaakan anahan sə wahay anan. Anga nan, kwa â ga nə pə luvon sa man uda dəp nà, kwanay apan ki gəden anan mədəndalas anà wan a kwanay a re.

²³ Kə gəden anan mədəndalas anà wan, aday kà sa mbəsiken anan 'am ana Musa à dəba bay, kwa â ga nə luvon sa man uda nà, na. Aday, a cəbak ikwen anà kwanay pi nen, anga na mbar anan zek su dō zəzen a təsəes fək pə luvon sa man uda nà, angamaw?

²⁴ Mbəsiken sə gəđan azar anà dō pə way sa ca apan tə ide, əna sənən anan way ataya tə didek aya aday.»

Yesu nà, Almasihu đaw?

²⁵ Do ahay à wulen su dō sə Urəsalima ataya ta wa: «Na wa, Yesu nà, winen dō abay tə pəlay sa vad anan ata ba?

²⁶ A ja 'am tə njeznjezlezl awan. Dowan sə gafan 'am ibay. Natiya awan nà, dō a mənuko məced aya ta san zle winen nə Almasihu đaw?

²⁷ Aya əna, kak winen nə Almasihu nà, dōwan i san man anahan awan, a nay ahay awanaw bay.

Aday dōwan a anan ata nà, dā san man anahan a zle asanaw!»

²⁸ A alay ata nà, Yesu winen apan i tətakan anan way anà dō ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. A zəga anan tə dūngo mə təḅa lele, a wa: «Kə sənən nen zle dāw? Aday kə sənən man uno sa nay wa ata zle dāw? Na nay nə gəḅay nà, 'am sa nga uno bay. Dōwan a sə slənay nen ata nà, dō dīdem awan. Aka aday, kə sənən anan bay asanaw?»

²⁹ Nen nà, na san anan zle, anga na nay ahay nə pə cakay anahan a wa. Sə slənay ahay nen nà, winen awan.»

³⁰ Tə pəlay sa ban anan à man ata kutok, əna dōwan kə njadək sə laman bay, anga kə slək pə alay anahan a bay.

³¹ Cəkəbay, dō ahay bayak a tə dəfak apan nga, ta wa: «Almasihu a kə sak a nay ahay nà, i ga ma-suwayan ahay sə zalay dōwan a anan kələdaw?»

Farisa ahay ta slan dō ahay saa ban Yesu

³² Farisa ahay tə sləne asəsək 'am sə dō ahay ata pə Yesu nà, tə halay nga tə bahay sə gəḅan dūngo anà way ataya awan. Aday tə jəjem 'am, ta slan dō sa ba pu doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay saa bənay anan.

³³ Yesu a ja, a wa: «Nen ni njahay tə kwanay mənjoək mba. Pə dəḅa anahan a wa nà, ni ma pə cakay ana dō sə slənay ahay nen.

³⁴ Ki i pəlen nen, ki njiden nen sabay, anga ki mben apan sa zla à man uno saa zla ata bay.»

³⁵ Bahay sə Yahuda ahay tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «I zla aha anahan aday mənuko saa mba apan sa njad anan itəbay ata kəlanaw? Aday i zla àga Yahuda ahay tinen à wulen sə Gərek ahay ata

ɗaw? I zla saa ɗakan atan anan way anà Gerek ahay däge?

³⁶ Winen awan a wa: “Ki pølen nen, aday ki njiden nen bay, anga ki mben apan sa zla à man uno sa zla ata bay.” A nan sa ja aday nə maw?»

Zalaka sə a'am sa var sifa

³⁷ Luvon sa ndav anan azar uko cəna, a zalay luvon azar aya tə mazlaɓ. Pa pac ata awan, Yesu a tavay à wulen sə dō ahay. A ja 'am tə məgalak awan, a wa: «Kuwaya, jom a gan cəna, à nay ahay pə cakay uno, aday i sa a'am.

³⁸ Aday dōwan a kè ɗəfak upo nga, “mivel anahan i təra kurok sə a'am sa var sifa, i haw kawa zalaka.” Deftere a Mbərom a ja nà, na.»

³⁹ Yesu a ga jike ata nà, pə Apasay Cəncan awan, apasay mbala dō sa ɗaf apan nga ahay saa njad ata awan. A alay ata nà, dō anahan ahay tə njadak Apasay Cəncan ata fan bay, anga Yesu a ɗukwen kà zlak à man sə mazlaɓ anahan fan bay re.

Mawrasan a zlan à mivel inde anà dō ahay

⁴⁰ Do azar aya tə sləne 'am ataya cəna, ta wa: «Tə ɗidem awan, dōwan a anan nà, dō maja'am a Mbərom a mənuko sa ba ata awan.»

⁴¹ Do maza aya ite ta wa: «Winen nà, Almasihu asanaw!»

Do hinen ahay asa ta wa: «Kəmaya, Almasihu sa maw! Winen nà, i nay ahay à Galile wa bay asanaw?

⁴² Deftere a Mbərom a ja nà, Almasihu i təra nà, dō sə slala ana Dawuda*, aday ti wahay anan à

---

* **7:42** Ca pə 2 Samuyila 7.12; Jabuura 89.4-5; Yereimiya 23.5.

Baytilama, wulen su doh ana bahay Dawuda way anahan.† Matanan bidaw?»

⁴³ Mawrasan a zlan à mível inde anà dō ahay anga Yesu cərkəke.

⁴⁴ Do azar aya à wulen a tinen a nan atan sa ban anan Yesu, əna dōwan kə njadək sə laman bay.

Bahay sə Yahuda ahay tə dəfak nga pə Yesu bay

⁴⁵ Yawa, dō maslan ahay ta may ahay pə cakay ana bahay sə gədan dongo anà way ahay, tinen pə kərtek a tə Farisa ahay. Tinen ite, tə cəce pu dō maslan ataya wa: «Kə bənen anan ahay Yesu a bay nà, angamaw?»

⁴⁶ Do maslan ahay tə mbədahan atan apan, ta wa: «Kula, dōwan saa njad sa ja 'am kawa dōwan ata nà, ibay.»

⁴⁷ Farisa ahay tə cəce patan wa: «Kwanay a dukwen kə pərihen anan azar anà mungwalay anahan aya re kələdaw?»

⁴⁸ Dōwan inde kərtek à wulen sə məced a mənuko ahay wa, kə dəfak nga pə dōwan ata nà, inde daw? Kabay à wulen sə Farisa ahay wa nà, inde kələdaw?

⁴⁹ Do sa daf apan nga ataya nà, dō kəriya aya awan, anga tinen ta san Tawrita bay. Aday dukwen tinen mə tahasl aya awan.»

⁵⁰ Natiya, dōwan a inde tə ngaman Nikodemus, winen Farisa ahay. Winen nà, dōwan a sa zla à man ana Yesu sə luvon ata awan. Winen a jan atan, a wa:

⁵¹ «Tawrita ana mənuko kə varak uko cəved sa gan sariya anà dō matanan bay. Adəka bay, di lah nà, sə sləne anan 'am anahan ahay. Aday di saa san 'am anahan tə way anahan sa ga ahay nà, na!»

---

† 7:42 Ca pə Mika 5.1.

⁵² Tə mbəđahan apan, ta wa: «Iken đukwen ka nay à Galile wa đaw? Jinge Deftere, ki tan à nga à man inde, đo maja'am a Mbərom kwa kərtək a nay à Galile wa nà, ibay asanaw!»

[
⁵³ Natiya awan, kuwaya a zla way anahan agay,

8

¹ əna Yesu nà, a zla way anahan à 6əzlom sə Ulivet.

Uwar sa ján uho

² Sidew a awan kutok, Yesu a wule ù doh sə mazlađ a Mbərom asa. Đo ahay fok tə halan nga pə cakay. A njahay kutok, a dazlan sə đakan atan anan way.

³ Miter sə Tawrita ahay pi zek tə Farisa ahay ta nay anan ahay uwar a inde, ta ban anan tinen pi zek tu đo. Tə tavay anan pa 'am sə đo ahay,

⁴ aday ta jan anà Yesu kutok: «Miter, mə bənay ahay uwar a həna, winen apan i ga mədigwed, bina, tə nahak tu đo.

⁵ A Tawrita a mənuko inde, Musa a ja nà, uwar kawa winen a anan nà, mâ tar anan tu kon, aday â mac. Aday iken ka ja nə maw?»

⁶ Ta ja matanan nà, aday tâ njad apan cəved sa ban anan pə kwande. Kak kà jak atan awan a nà, ti mba apan sa gan apan sariya.

Yesu a kudœk, a vinde awan a à məndak ta wan sə alay.

⁷ Tinen ite, hwiya tə pərahan azar sə cəce way ahay.

Yesu a cakaf nga pa nga mburom, a jan atan: «Dowan a inde à wulen a kwanay, kula kà gak ines bay cəna, á lah sə taran kon awan...»

⁸ A kudœek asa, a vinde awan a à mändak maza awan.

⁹ Do sə bənan ahay uwar ataya tə sləne 'am ata cəna, ta zla way a tinen fok suđuk suđuk suđuk, do maced' aya ta lah pa 'am.

Mə mbədək a à man ata awan nà, Yesu tə uwar ata coy.

¹⁰ Yesu a cakaf nga asa, a cəce panan: «Uwar, do ataya tinen ahaw? Dowan sa ban iken tə sariya inde kwa kərtek ibay daw?»

¹¹ Uwar ata a mbədahan apan, a wa: «Mazar, dowan inde kərtek ibay!»

Yesu a mbədahan apan kutok: «Zla way anak, kà sa ga ines sabay. Nen đukwen ni gak sariya bay.»]

Yesu nà, winen jiyjay sə dəvan anà daliyugo

¹² Yesu a dazlan sa jan 'am anà do ahay maza awan, a wa: «Nen nà, jiyjay sə dəvan anà daliyugo. Kuwaya dowan kə pərahak uno azar nà, i njad jiyjay sa var sifa, winen i zla à luvon inde itəbay.»

¹³ Farisa ahay ta jan: «Iken ka gan side anà nga anak ata nà, ata side lele kutok daw? Wita nà, 'am anak kə tərak kəriya awan.»

¹⁴ Yesu a mbədahan atan apan: «Kwa á ga həna, nen nə siden anà nga uno, side uno nà, lele awan hwiya, anga na san man uno sa nay ahay wa ata zle, na san man uno saa zla ata zle re. Əna kwanay nə kə sənen man uno sa nay ahay wa ata bay, aday kə sənen man uno saa zla ata bay re.

¹⁵ Kwanay aday nà, ki gen anan sariya anà dō nà, sa zlan à nga anà ide su dō zenzen awan. Nen ni gan sariya anà dōwan itəbay.

¹⁶ Kwa nà gan sariya anà dōwan a dukwen, sariya uno cəna, hwiya winen lele awan. Lele awan, anga na ga sariya awan nə taayak uno a bay. Manay maya tə Bəbay uno a sə slənay ahay nen ata awan.

¹⁷ Way inde mə vinde a à Deftere sə Tawrita a kwanay, a wa: Kak dō ahay cew ta gak side pə way kərtek a nà, side a tinen ata nà, lele, aday dīdem a acəkan.*

¹⁸ Nen na gan side anà nga uno. Bəbay uno a sə slənay ahay nen ata dukwen winen apan i ga upo side re.»

¹⁹ Natiya awan asa tə cəce panan: «Bəbay anak a nà, winen ahaw?»

Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kə sənən nen bay. Anga nan, ki sənən Bəbay uno bay re. Abay kə sənən nen nà, ki sənən bəbay uno awan re.»

²⁰ Yesu a ja 'am anaya nà, winen ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Winen mə tavay a à man sə kukwar sa pak dala. Əna dōwan kə bənak anan bay, anga alay anahan a kà slak fan bay.

Yesu nà, dō sə daliyugo a anan bay

²¹ Asa, Yesu a jan atan: «Nen ni zla way uno. Kwanay ite ki pəlen nen, əna ki məcen à atahasl ana kwanay inde. A man uno saa zla ata nà, ki mben apan sa zla itəbay.»

---

* **8:17** Ca pə Tooktaaki Tawreeta 19.15.

²² Yahuda ahay tə cəce pi zek a tinen ahay wa, ta wa: «A wa: “Ki mben apan sa zla à man uno saa zla ata bay.” I zla saa vad a nga anahan kələdaw?»

²³ Yesu a mbəđahan atan apan: «Kwanay ki nen nà, à dəlon wa, pə daliyugo a anan. Əna nen na nay à mburom wa. Kwanay dō sə daliyugo a anan, nen nə dō sə daliyugo a anan itəbay.

²⁴ Anga nan 6a na jak ikwen: “Ki məcen i ines ana kwanay ahay inde.” Kak kə dəfen nga pi nen, nen nə nen, bay nà, ki məcen i ines ana kwanay ahay inde acəkan.»

²⁵ Tə cəce panan kutok: «Iken nə wayaw?»

Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Nen nà, dō nen sa jak ikwen apan kurre pə dəlen a wa ata awan.

²⁶ Way ahay inde bayan a tədə ni ja pikwen aday. Way ahay inde bayan a tədə ni gak ikwen apan sariya re. Əna dō sə slənay ahay nen nà, dō dīdem awan. Nen apan ni đakan anan anà dō sə daliyugo ahay nà, way kawa nen sə sləney ahay pə winen a wa ataya awan.»

²⁷ Tə sənək sa jəka, a jan atan nə pə Bəbay anahan Mbərom nà, ta san bay.

²⁸ Anga nan Yesu a jan atan kutok: «Azanan kə liwen nen à mburom, nen Wan su Do nà, ki i sənən, nen nà, nen kutok. Ki sənən nà, na ga awan inde ta nga uno nà, ibay. Əna na jak ikwen nà, way ana Bəbay uno sə tətuko anan ahay ata awan.

²⁹ Do sə slənay ahay nen ata, winen ti nen. Kə mbəsakak nen taayak uno bay, anga na ga nə hwiya way sa zlan à nga.»

³⁰ A alay ana Yesu sa ja 'am ataya nà, dō ahay bayak a tə dəfak apan nga.

Do sə agay tə bile ahay

³¹ Yesu a dazlan, a jan 'am anà Yahuda aya aday tinen nà, tə dəfak apan nga ataya awan: «Kak kə dəfen apan nga pə way nen sa jak ikwen ataya nà, ata ki təren njavar uno ahay tə dīdem aya awan.

³² Natiya ki sənən dīdem sə way ahay aday i i təmay ahay kwanay à bile ahay wa.»

³³ Tinen ite tə mbədahan apan, ta wa: «Manay awan aday nà, bile ahay kələdaw? Na wa manay nà, wan ana Ibərahima ahay kutok nà, mə təra bile aya asa aday nà, kəkəməw?»

³⁴ Yesu a jan atan asa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kuwaya kə gak ines nà, ines i lavan nga, anga winen bile anahan.

³⁵ Do bile a nà, i njahay pi zek tu do su doh ahay hwiya itəbay. Aya əna, wan sə agay, winen mə baslay a nà, à wulen su do su doh aya hwiya.

³⁶ Kak nen, Wan a Mbərom, nə təkək ahay kwanay à bile ata wa nà, kwanay bile ahay sabay tə dīdem awan.

³⁷ Aday nà, na san kwanay bidaw? Kwanay zaav ana Ibərahima ahay. Aday həna a nak ikwen sa vad nen nà, anga kə təmihen 'am uno ahay bay.

³⁸ Nen apan ni ja nà, way kawa ana Bəbay uno sə đuko anan, aday kwanay dukwen ki gen nà, way mbala a bəbay a kwanay a re cite.»

³⁹ Tə mbədahan apan anà Yesu kutok, ta wa: «Bəbay a manay nà, Ibərahima.»

Yesu a jan atan asa: «Abay kə təren zaav ana Ibərahima ahay tə dīdem a nà, ki gen mer su way anahan aya awan kawa anahan sa taa ga ata re.

⁴⁰ Nen na jak ikwen anan dīdem sə way nen sə slənay ahay pə cakay ana Mbərom wa ata awan.

Aday kwanay apan ki pālen sa vad nen māsinde awan hwiya. Ibərahima nà, kà gak matanan itəbay.

⁴¹ Kwanay apan ki gen nə mer su way ana bəbay a kwanay ahay.»

Do ataya tə mbədahan apan: «Manay nə mægəjara aya bay, anga bəbay a manay inde kərtek nà, winen Mbərom.»

⁴² Yesu a jan atan: «Matana bay. Kak abay tə dīdem a kwanay wan ana Mbərom ahay nà, ki pālen nen lele, anga na nay ahay nə pə cakay anahan a wa. Na nay ahay aday nà, ta nga uno a ite bay, Mbərom a sə slənay ahay nen.

⁴³ Kə sənən way nen sa jak ikwen ata bay nà, angamaw? Anga a nak ikwen sa pak sləmay pa 'am uno bay.

⁴⁴ «Bəbay ana kwanay nà, Fakalaw. A nak ikwen sa ga mer su way a bəbay a kwanay a sə pəlay. Winen nə dō sa vad nga su dō kurre way anahan. Aday kula kà jak dīdem itəbay, anga abay dīdem a inde à winen ibay wanahan. A gad mungwalay nà, ata way sə mivel anahan dīdem a ite. Anga winen mungwalay awan, bəbay sə mungwalay ahay.

⁴⁵ «Əna nen nà, na ja dukwen dīdem. Kə təmihen 'am uno bay nà, anga nan.

⁴⁶ Waya à wulen a kwanay i mba apan sa jəka nen, Yesu, na gak ines anaw? Ibay! Aday kak na jak ikwen nə dīdem sa 'am ahay nà, kə təmihen anan bay angamaw?

⁴⁷ Do a Mbərom nà, i pak sləmay pa 'am ana Mbərom ahay. Kwanay adəka nà, dō a Mbərom ahay bay. Anga nan, kə pəken sləmay pa 'am uno aday sə dəfan apan bay nà, na.»

Ta saa wahay Ibərahima nà, Yesu winen inde coy

⁴⁸ Aday bahay sə Yahuda ahay ta jan anà Yesu, ta wa: «Ma jak, iken nà, Samariya ahay, aday dukwen nga a vawak asanaw!»

⁴⁹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nga a vuwo itəbay. Nen nə həran anan nga anà Mbərom, aday kwanay ki men nga sə təra nen à məndak.

⁵⁰ Nə pəlak anan məduwen anà nga uno bay. Do inde sə pəlo məduwen, winen nə dō sa ga sariya.

⁵¹ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kuwaya dōwan a kə dəfak anan apan anà 'am uno ahay cəna, i mac itəbay.»

⁵² Tinen, bahay sə Yahuda ahay ta jan kutok: «Həna nà, ma san zle, nga nà, a vawak tə dīdem awan. Ibərahima kə məcak! Do maja'am a Mbərom ahay tə məcak. Aday ka wa: “Kuwaya dōwan kə dəfak anan apan anà 'am uno cəna, i mac itəbay.”

⁵³ Bije a manay Ibərahima adəka nə kə məcak, aday iken kə zalay anan daw? Do maja'am a Mbərom ahay dukwen tə məcak, aday... ka ca pa nga anak nà, iken waya kəlanaw?»

⁵⁴ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kak nə həran nga anà zek uno nà, ahar nga uno kəriya awan. Dōwan a kwanay sə ngimen anan Mbərom a kwanay ata nà, winen Bəbay uno. Sə həro nga ata nà, winen awan.

⁵⁵ Kwanay kə sənən Mbərom bay. Nen nà, na san a zle. Na sak a jəka na san anan bay nà, ata nə tərak dō kərtek a tə kwanay, dō sə mungwalay ahay. Aya əna, na san anan zle, nə dəfan apan adəka nà, anà 'am anahan aya awan.

⁵⁶ Ibərahima, bije a kwanay ata nà, kə taslak mivel anga saa canan anà luvon sə wahay uno. Kə pəlak, kə njadək sə taslay mivel, anga kə canək anan anà luvon ata awan.»

⁵⁷ Yahuda ataya ta ma nga sə buwtay apan, ta wa: «Kak iken a ka gak awa kwa kuro dara bay cəna, kə canək anan anà Ibərahima daw?»

⁵⁸ Yesu a mbədahan atan apan kutok, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Tə wahək Ibərahima fan bay ata, nen nà, nen inde coy.»

⁵⁹ Do ataya tə sləne 'am ata cəna, ta ra kon sa tar anan. Yesu a dər zek, a gəday ahay səmad ù doh sə mazlaḅ a Mbərom wa, a zla way anahan.

9

Yesu a mbar anan dowan a inde winen mə wahay a hufof awan

¹ Natiya, Yesu winen apan i zla way anahan à man maza awan nà, a canan anà dowan a inde, mə wahay à kutov wa hufof awan.

² Njavar anahan ahay ta jan, ta wa: «Miter, tə wahay anan dowan a anan hufof a nà, angamaw? Anga atahasl ana waya kərtek a anaw? Ines anahan a daw, anga atahasl ana atə bəbay anahan ta may anahan daw?»

³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Tə wahay anan hufof a nà, anga atahasl anahan bay, anga atahasl mbala ana bəbay anahan ahay bay re. Winen mə wahay a hufof a nà, aday məgala ana Mbərom á kay ahay zek pə idə sə do ahay tə winen.

⁴ Həna nà, man i pec mba ata nà, guko mer su way mbala ana do sə slənay ahay apan nen ata awan. Luvon i saa ga bine siwaw nà, guko mer su

way aday, bina dōwan saa mba apan sa ga mer su way à luvon inde nà, inde sabay.

⁵ A alay a nen pə daliyugo a anan mba ata nà, nen nə jiyjay sə dəvan à daliyugo.»

⁶ Pə dəba anahan sa ja 'am ata wa nà, Yesu a təfe məne à məndak, a laḅ anan yugo, a slərḅan anan pə ide anà hufof ata awan, aday a jan: ⁷ «Zla, kaa banay ide a dəlov sə ngaman Silowam ata wa.» Silowam ata nà, ta 'am sə Yahuda ahay, kawa sa ja bina maw nà: «ma slan awan.»

Hufof ata a zla à Silowam, a banay anan ide anahan. A may ahay nà, a canan ide zle coy kweler kweler.

⁸ Do sə məsudoh anahan ahay, pi zek tu dō sa taa canan winen apan i rəke way ataya, ta wa: «Na wa, dō sa taa njahay sə rəke way ata ba?»

⁹ Do ahay ngal ta wa: «Winen awan dəge?»

Do maza aya ite, ta wa: «A'ay, winen bay. Do hinen, dō sa ga minje tə winen.»

Winen a kutok a wa: «A'ay, nen awan.»

¹⁰ Tə dazlan, tə cəce panan: «Ide anak ahay tə təḅa nà, kəkəməw?»

¹¹ A mbədahan atan apan, a wa: «Dowan a inde tə ngaman Yesu, a laḅ yugo mənjoek, a slərḅo anan ide, aday u jo: “Zla à dəlov sə ngaman Silowam ata awan, ka saa banay ide.” Na zla, nə banay ide, ide uno ahay tə təḅa ngurret kutok.»

¹² Tə cəce panan: «Dowan ata həna, winen ahaw?»

A mbədahan atan apan, a wa: «Na san bay!»

Farisa ahay tə cəce 'am pə dōwan a ide anahan sə təḅa ata wa

¹³ Natiya, tə lagay anan dōwan a ide anahan ahay sə təba ata pə cakay sə Farisa ahay.

¹⁴ Aya əna, pac ana Yesu sa laḅ yugo, sə slərḅan anan ide, aday sə təban anan ide anà hufof ata nà, luvon sa man uda awan.

¹⁵ Anga nan, Farisa ahay tə cəce pə dōwan ata wa, ta wa: «Ka njad sa ca ide həna nà, kəkəməw?»

Dowan ata a mbədahan atan apan, a wa: «Dowan ata a slərḅo dudō pə ide mənjoek, na zla, nə banay anan, ide uno ahay tə təba kutok.»

¹⁶ Do ahay ngal à wulen sə Farisa ahay inde ta ja, ta wa: «Do sa ga way matanan ata nà, a nay pə cakay a Mbərom wa bay, anga winen awan aday dukwen a bənan bitem anà luvon sa man uda awan bay.»

Do maza aya ite dukwen ta wa: «Kəkəməw? Kak dōwan a nə dō sə atahasl nà, i mba apan sa ga masuwayan sə way matanan kələdaw?»

Tə gəzla zek, anga mawrasan kà zlak atan à mivəl inde. Tə japak 'am pə kərtek a sabay.

¹⁷ Farisa ahay tə cəce pə dōwan a ide anahan sə təba ata wa asa, ta jan: «Bayak way inde kərtek, anga kə təbak anak anan ide. Iken a, ka ja nə maw?»

Dowan ata a mbədahan atan apan, a wa: «Nen na ja nà: Winen nə dō maja'am a Mbərom.»

¹⁸ Aday məced sə Yahuda ahay nà, tə dəfak apan nga sa jəka abay winen mə wahay a nə hufof awan bay. Anga nan, tə ngaman anà atə bəbay anahan ta may anahan awan.

¹⁹ Tə cəce patan wa: «Həna anan nà, wan ana kwanay daw? Kwanay kə sənən zle winen mə

wahay a nà, hurof awan daw? Aday a canan ide hëna kəkəməw?»

²⁰ Atə bəbay ta may anahan a tə mbədahan atan apan, ta wa: «Ma san a zle, winen wan a manay, aday winen mə wahay a nə hurof a re.

²¹ Əna ma san sa jəka ide anahan a təba nə kəkəməw nà, ma san bay, aday ma san dowan a sə təban anan ide ata bay re. Əna winen a aday nà, kà slak sə mbədahan pa 'am anà nga anahan asanaw! Cəcihen panan!»

²² Atə bəbay ta may anahan ata, ta ja matanan nà, aday Yahuda ahay tã njad patan alay sa 'am sabay. Bina, Yahuda ahay ba ta jak à wulen a tinen inde, dowan a kə təmahak Yesu nə Almasihu nà, ata aday ti razl anan à wulen a tinen wa, aday ù doh sə wazay ahay wa re.

²³ Natiya, atə bəbay ta may a dowan ata ta wa: «Winen awan aday dukwen kà slak sə mbədahan pa 'am anà nga anahan asanaw!» nà, anga nan.

²⁴ Farisa ahay tə ngaman ayak anà dowan ide anahan sə təba ata awan, maza awan. Ta jan: «Mbərom a slənek anan! Ja 'am didek awan! Manay nà, ma san zle, dowan a sə təbak anan ide ata nà, dō sə atahasl.»

²⁵ A mbədahan atan apan, a wa: «Nen nà, na san itəbay, əna na san way inde kərtek nà: Abay nen hurof awan, aday hëna, nə canan ide zle. Bay nà, winen dō sə atahasl, kabay winen dō sə atahasl bay nà, wita nà, na san bay.»

²⁶ Tə cəce panan tə cəved maza awan, ta wa: «A gak aday nə maw? A təbak anan ide a nə kəkəməw?»

²⁷ A mbədfahan atan apan asa, a wa: «Na jak ikwen anan kurre, a nak ikwen sə sləne anan bay. Aday angama, a nak ikwen nê mənahan asa anaw? Kabay kwanay dukwen, a nak ikwen sə pərahan azar aday sə təra njavar anahan ahay kələdaw?»

²⁸ Tə gənahan, ta jan: «Njavar anahan adəka nà, iken aday bina. Manay nà, mbala ana Musa ahay.

²⁹ Ma san zle, Mbərom kà jak anan ahay 'am anà Musa. Əna dōwan anak ata nà, ma san winen nə mayanaw bay.»

³⁰ A mbədfahan atan apan, a wa: «Iya, cəkəbay, a ga masuwayan nà, na. Winen mayanaw nà, kə sənən bay. Əna, ide uno nà, kə təbak uno anan.

³¹ Da san zle, mənuko fok, Mbərom nà, i təmahan anan 'am anà dō sə atahasl kula bay. A təmahan a nà, 'am ana dō sə həran nga aday a ga way sa zlan à nga ata awan.

³² Kula, kwa sə dazlan anà daliyugo nà, də slənek dō kə təbak anan anan ide anà dō aday winen mə wahay a nə hufof a daw? Ibay!

³³ Kabay, kak dōwan a anan a nay ahay nə pə cakay ana Mbərom wa bay nà, i mba apan sa ga mer su way kawa hənə anan bay asanaw!»

³⁴ Ta jan, ta wa: «Zek anak a fok mə wahay a à atahasl inde kutok nà, a nak sə dakan umo anan nə maw?»

Coy, tə rəzlay anan à wulen a tinen wa, aday ù doh sə wazay ahay wa re.

Hufof à mivəl inde

³⁵ Yesu a sləne sa jəka Yahuda ahay tə rəzlak anan dōwan ata à wulen a tinen wa cənə, a zla, a tan à nga, a cəce panan 'am, a wa: «Kə dəfak nga pə Wan su Do daw?»

³⁶ A mbəđahan apan, a wa: «Wan ada, đuko anan winen wayaw, aday ni đaf apan nga!»

³⁷ Yesu a jan, a wa: «Iken apan ki ca apan sa jak 'am ata nà, winen awan.»

³⁸ A dukwen gərmec ù vo anà Yesu, a wa: «Ba Məduwen, nə đəfak apak nga.»

³⁹ Yesu a jan kutok, a wa: «Nen, na nay ahay pə daliyugo a anan nə saa ga sariya sə katab anan dō ahay: Hurof ahay tã ca ide ite; Dō sa ca ide ahay đukwen tã hurof cite kutok.»

⁴⁰ Dō à wulen sə Farisa ahay inde, tinen pə cakay ana Yesu ata, tə sləne 'am ata cəna, tə cəce panan, ta wa: «Manay dukwen hurof aya ite đaw?»

⁴¹ Yesu a mbəđahan atan apan: «Ki gen makwakwa abay hurof aya nà, atahasl inde pikwen ibay. Əna, ki jen nə “Manay mə canan ide zle.” Anga nan atahasl a kwanay inde pikwen hwiya.»

10

Do sə jugwar way, tə təman anahan ahay

¹ Yesu a ja 'am sə jike, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə đidəm a həna: Kuwaya, dowan a winen kà zlak tə məsudoh pə təman ahay bay, əna latœk, a ján ta nga sa jal, winen nə dō sə akar, đukwen winen dō sə ngəzar dō.

² Aday dō sa zla à jal inde, pə cakay sə təman ahay tə məsudoh nà, winen nə dō sə jugwar təman ahay way anahan.

³ «Ide kə cədek cəna, dō sə jugwar way i zla à man sə təman ahay. Dō sa ba pə təman ahay sə luvon, i təban ayak wa. Təman ahay ti sləne dongo ana dō sə jugwar way, aday winen i ngaman anà təman

anahan ahay tə sləmay tə sləmay. I zla atan pə dədan.

⁴ Kə mbakak atan uho nà, i lahan atan pa 'am. Təman ahay ti pərahan azar, anga ta san dungo anahan a zle.

⁵ Əna təman ahay nà, ti pərahan azar anà dō aday ta san anan bay ata bay. Adəka bay, ti haw bugol, anga ta san dungo anahan a bay.»

⁶ Yesu a jan atan 'am sə jike a anan, əna tə sənək anan a ja pa maw bay.

Yesu nà, dō sə jugwar təman ahay lele awan

⁷ Yesu a pərahan azar anà 'am anahan, ta sa jəka: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Nen nà, məsudoh sa jal sə təman ahay.

⁸ Dō sə luho ahay ataya fok, tinen dō sə akar ahay, dō sə ngəzar dō ahay. Aday təman ahay tə slənek atan anan bay.

⁹ Nen nà, məsudoh sa jal. Kuwaya dōwan a kà zlak à jal inde ti nen nə i tam. I njad sa zla à jal inde, i njad sa nay uho, aday i njad way sa pa re.

¹⁰ Dō sə akar nà, a nay ahay saa kəra way ahay ca, saa gədan dungo anà gənaw ahay, aday saa lize anan way ahay. Nen, na nay ahay aday dō ahay tâ njad sifa, tâ njad anan nə tə dedengəlen awan.

¹¹ «Nen nà, dō sə jugwar təman ahay lele awan. Dō sə jugwar way lele a nà, a var anan sifa anahan tə alay anahan awan, anga təman anahan ahay.

¹² Aya əna dō sə jugwar way anga magwagway cəna, təman aya nə si zek anahan ahay bay. Anga nan, kə canək anan anà kəla kiβe cəna, i haw, i mbəsək anan təman ahay. Aday, kəla kiβe dūkwən i ban a təman ahay, i tan atan 'am kutok.

13 Natiya awan, winen a i haw, anga a gan may jiga nà, anà magwagway anahan, bina anà təman ahay itəbay.

14-15 «Nen nà, dō sə jugwar təman ahay lele awan. Bəbay uno a san nen zle, nen na san Bəbay uno zle re. Matanan, nen na san təman uno ahay zle, aday təman uno ahay dukwen ta san nen zle. Nen ni mac anga təman uno ahay.

16 Təman uno maza aya inde, tinen à jal a anan inde itəbay. Sumor a nà, ni nay atan ahay à jal a anan inde re. Tinen dukwen ti təma 'am uno, ti japay pə kərtek a tə təman sa jal ahay, aday dō sə jugwar atan dukwen kərtek re.

17 «Bəbay a pəlay nen nà, anga ni var anan sifa uno, aday ni njad anan way uno maza awan.

18 Dowan saa gəba anan sifa uno nà, ibay. Nen a ni var anan tə alay uno awan. Ni mba apan sa var anan, ni mba apan sa njad anan way uno re. A nan anà Bəbay uno, nà ga nə matanan.»

19 Anga 'am ana Yesu ata awan, mawrasan a zlan à mivel inde anà Yahuda ahay asa.

20 Do ahay bayak a ta wa: «Setene inde anan à nga, nga a vawan. Kutok nà, kə pəlen sə sləne 'am anahan nə angamaw?»

21 Do maza aya ite ta wa: «Do tə setene à nga inde nà, i ja 'am matanan bay. A ga pə kwanay nà, setene i njad sə təban anan ide anà dō huruf a daw?»

Bahay sə Yahuda ahay tə pəlay Yesu bay

²² Həna nə, alay sa mađ, aday à Urəsəlima nə, alay sə azar uko sə bayak pa sa gan nga anà doh sə mazla6 a Mbərom ata kà slak.*

²³ Yesu a zla ù doh ata awan, winen apan i bar ù vo galak sə ngaman galak a Sulimanu ata awan.

²⁴ Yahuda ahay ta nay, ta van nga tew, ta jan: «Kak iken nə Almasihu cukutok nə, đakan umo anan tə đidek a kwa. Manay apan mi ba hwiya ata nə, mi i man uda nə siwaw?»

²⁵ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Ba na jak ikwen anan asanaw, əna kə đəfen upo nga bay. Mer su way uno sa ga tə gədan ana Bəbay uno Mbərom ataya nə, ta slak sa ja 'am pa nga uno wa đa.

²⁶ Kə đəfen upo nga bay nə, anga kwanay nə təman uno ahay bay.

²⁷ «Təman uno ahay nə, tə sləne dundo sa 'am uno zle, aday na san atan lele re. Tinen apan ti pəruho azar.

²⁸ Ni varan atan sifa sa ndav bay ata awan, natiya awan ti mac itəbay. Dowan saa ngəzar atan à alay uno wa đukwen, ibay re.

²⁹ Bəbay uno sə vuro atan ata, winen a zalan məgala anà way ahay fok. Anga nan, đowan saa ngəzar atan à alay a Bəbay uno a wa đukwen ibay.

³⁰ Nen tə Bəbay uno ata nə manay kərtek.»

³¹ Bahay sə Yahuda ahay tə sləne 'am ata cəna, ta ma nga sa ra kon à alay inde miza awan†, aday sa tar anan.

---

* **10:22** Abay doh sə mazla6 a Mbərom ata nə, đo manide ahay tə mbəzlak anan. Əna Isəra'ila ahay tə ndakak anan maza awan. Aday həna pə ava pə ava tinen apan ti ga azar uko awan. Kà slak alay ata nə, na. † **10:31** Ca pə Yuhana 8.59.

³² Anga nan, Yesu a jan atan: «Na gak mer su way ahay lele aya bayan a pa 'am ana kwanay tə mægala ana Bəbay uno. Ki tiren nen həna gəngaf gəngaf bine siwaw nà, pi mer su way wura kərtek a anaw?»

³³ Bahay sə Yahuda ahay tə mbəđahan apan, ta wa: «A nan umo sa tar iken nà, anga mer su way anak lele aya bay, əna anga kə jənək anan pa 'am anà Mbərom. Iken nə đo zənzen awan, aday a nak sə təra anan nga anak həna, Mbərom awan.»

³⁴ Yesu a mbəđahan atan apan: «Mə vinde à Deftere a kwanay inde, Mbərom a ja nà: “Kwanay aday nà, mbərom ahay.‡”

³⁵ Da san zle, way ana Deftere a Mbərom ma ja nà, a mbacay wa zek bay. Đo sə sləne 'am ataya nà, Mbərom a ngaman atan nə mbərom ahay.

³⁶ Nen nà, Mbərom u go nga, aday a slənay nen pə daliyugo. Ki jen nà, nə jənək anan pa 'am anà Mbərom nà, kəkəməw? Anga na wa, nen wan anahan ata đaw?

³⁷ Kak na ga nə mer su way ana Bəbay uno Mbərom bay nà, kə đəfen upo nga bay.

³⁸ Aday kak na ga nà, mer su way anahan tə đidəm a cəna, đəfen nga pi mer su way uno. Kwa kə đəfen nga pi nen bay nà, đəfen nga pi mer su way uno a kwa. Anga aday, kə sənən anan hwiya, Bəbay uno nà, manay kərtek awan.»

³⁹ Asa bahay sə Yahuda ahay tə pəlay sa ban anan, tə njadak anan bay, kə təkək patan wa.

⁴⁰ Pə dəba anahan a wa, Yesu a zla way anahan pə day uho sə zlınder sə Urđon, a njahay way

---

‡ 10:34 Ca pə Jabuura 82.6.

anahan à man ana Yuhana sa taa ga baptisma ata awan.

⁴¹ Do ahay ta nay pə cakay anahan bayan a awan. Ta ja, ta wa: «Yuhana nà, kula kà gak masuwayan ahay itəbay, əna 'am anahan a sa ja pə dōwan a anan nà, kə tərak dīdem aya awan.»

⁴² Do maza aya bayan a à man ata awan, tinen tə dəfak apan nga.

11

Lazarus kə məcak

¹ Dowan a inde tə ngaman Lazarus, winen dəvac awan. Dowan ata nà, winen ù kon sə ngaman Baytiniya ata awan. Mərak anahan ahay inde dəna aya cew dukwen, tinen à man ata re, atə Marta tə Mariyama.

² Mariyama aday nà, uwar saa mbədan amar pə saray anə Yesu aday sə takad panan tə sibøk sa nga anahan ata awan. Lazarus a dəvac ata nà, mərak anahan.

³ Atə Marta tə Mariyama ta slan dō saa jan anə Yesu nà: «Ba Məduwen, car anak Lazarus nə winen lelibay, dəvac a gan.»

⁴ Yesu a sləne 'am ata cəna, a wa: «Dəvac ana Lazarus nà, dəvac sa mac anan bay. Əna dəvac ata i ka anan məgala ana Mbərom, aday mazlaḅ uno re, nen Wan a Mbərom.»

⁵ Atə Marta tə Mariyama tatə Lazarus nà, Yesu a pəlay atan nə lele.

⁶ Aday cəkəbay, anahan sə sləne Lazarus dəvac awan ata nà, kə njahak à man ata luvon ahay cew asa.

⁷ Pə dəḅa wa, a jan anə njavar anahan ahay, a wa: «Muko pə daliyugo sə Yahudiya.»

⁸Tinen ta jan, ta wa: «Miter, Yahuda ahay tə pəlay abay sa tar iken tu kon nə kwakwa bay asanaw? Həna, a nak sa ma à man ata re daw?»

⁹Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Pac a dav nà, hway bidaw? Aday kak do winen apan i bar à jiyjay anahan a inde nà, saray i dəcan daw? Saray i dəcan bay, anga a canan ide zle lele, winen à jiyjay sa dav pə daliyugo a anan inde.

¹⁰Aya əna, do sa bar à luvon inde ite nà, saray i dəcan, i slahay təktek, anga jiyjay inde sə luvon itəbay.»

¹¹Pə dəba sa 'am ata wa asa, Yesu a jan atan: «Car a mənuko Lazarus ata kə njəkak ahan. Əna ni zla saa pəđəkey anan.»

¹²Njavar anahan ahay tə mbəđahan apan, ta wa: «Ba Məduwen, kak a njak ahan ata nà, i mbar asanaw!»

¹³Abay a nan anà Yesu sa ja nà: Lazarus kə məcak! Əna pə njavar anahan ahay nà, a jan atan nə 'am sə ahan acəkan.

¹⁴Yesu a jan atan anan ngəlarak kutok, a wa: «Lazarus kə məcak!

¹⁵Əna na zlak à man ata bay nà, anga kwanay. Natiya, ataslay mivel uno inde, anga tə way a saa təra ata nà, kwanay ki i njiden sa daf upo nga kutok. Həna nà, zluko pə cakay ana Lazarus awan.»

¹⁶Tomas, dowan a tə ngaman Didimus* anga winen muwsa ata, a jan anà azar sə njavar ana Yesu aya, a wa: «Mənuko dukwen zluko saa mac tatə miter a mənuko.»

---

* **11:16** Ta 'am sə Gərek nà, Didimus a nan sa ja «muwsa».

Yesu nà, winen dɔ sɛ slabakay anan dɔ ahay à mæke wa

¹⁷ Natiya, Yesu a dɛzle à Baytiniya cɛna, a slɛne tɛ zɛɓak anan Lazarus à mæke kà gak luvon ahay fudɔ coy.

¹⁸ Baytiniya a aday nà, bɛse tɛ Urɛsalima i ga nà, way sɛ kilomiter ahay maakan.

¹⁹ Yahuda ahay bayan a ta nak à mɛsinde ana Lazarus. Ti i bɛnan mivel anà mɛrak anahan ahay, atɛ Marta tɛ Mariyama.

²⁰ Ana Marta sɛ slɛne sa jɛka Yesu kà nak ata nà, a slabak, a zla à man anahan pɛ cɛvedɛ. Ɖna Mariyama nà, winen a njahay agay.

²¹ Marta a jan anà Yesu: «Abay kâ ga inde à man a anan nà, mɛrak uno i mac bay.

²² Hɛna dukwen na san zle, Mbɛrom i varak way kawa ananak saa cɛce panan ata fok re.»

²³ Yesu a mbɛdahan apan, a wa: «Mɛrak anak i slabakay à mæke wa.»

²⁴ Marta a wa: «Na san zle, pa pac sa ndav anan daliyugo nà, i i slabakay ahay tɛ dɔ ahay fok à mæke wa.»

²⁵ Yesu a jan: «Nen nà, dɔ sɛ slabakay anan ahay dɔ ma mac aya à mæke wa, dɔ sɛ varan atan sifa re. Kuwaya, dɔwan a kɛ dɛfak upo nga nà, i njahay uho tɛ sifa awan, kwa kɛ mɛcak dɛp nà, na.

²⁶ Kuwaya, dɔwan a tɛ sifa mba cɛna, kɛ dɛfak nga pi nen a nà, i mac bay. Iken, kɛ tɛmahak 'am a anan daw?»

²⁷ Marta a mbɛda apan, a wa: «Ayaw, Ba Mɛduwen, nɛ dɛfak apak nga. Iken nà, Almasihu, Wan a Mbɛrom a sa nay ahay pɛ daliyugo ata awan.»

Yesu a pəkay ide sə ayam

²⁸ Pə dəba ana Marta sa ja 'am ata wa nà, a zla pə cakay ana mərak anahan Mariyama, a jan tə sœksœk awan: «Miter kà nak, winen apan i ngamak!»

²⁹ Mariyama a sləne matanan cəna, a slabak hərəm, a zla pə cakay ana Yesu.

³⁰ Yesu a aday nà, kə dəzlek à wulen su doh bay. Winen à man a tinen sə zlangay tə Marta ata mba.

³¹ Də a tinen mə njahay aya ù doh tatə Mariyama ata, tinen apan ti man a mivel ù doh. Tə canan winen sə slabak baram ata nà, tə pərahan azar. A ga patan nà, i zla saa yimay ahay pə jəvay wa.

³² Mariyama a dəzley ahay pə cakay ana Yesu nà, a dukwen gərmec ù vo, a jan: «Ba Məduwen, kà ga inde à man a anan aday nà, mərak uno i mac bay.»

³³ Yesu a canan à Mariyama nà, winen apan i yam, aday Yahuda ahay sə pərahan ayak azar ataya dukwen tinen apan ti yam re. Anga nan, a slabakan anan mivel anà Yesu, a cəban.

³⁴ Yesu a cəce: «Ki len anan ahaw?»

Tə mbədahan apan, ta jan: «Miter, hayak, ca apan!»

³⁵ Cəna, Yesu a pəkay ide sə ayam.

³⁶ Yahuda ahay ta wa: «Cen apan, a pəlay anan Lazarus a re!»

³⁷ Aya əna do azar aya ta wa: «Winen do sə təban anan ide anà dowan a hurof ata awan. Abay winen à dəzley ahay à alay a Lazarus tə sifa mba ata nà, i mba apan sa mbar anan aday à mac bay, bidaw?»

Yesu kə slabakak anan Lazarus à məke wa

³⁸ A cəban anà Yesu maza asa, a zla pə jəvay. Jəvay a nà, mə tacay a tə bələlən.

³⁹ Anga nan kutok, Yesu a wa: «Təben anan jəvay awan!»

Marta a wa: «Ba Məduwen, i rəbas, anga kà gak həna luvon ahay fuđo à məke inde.»

⁴⁰ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Na jak anak bidaw? Kak kə dəfak upo nga nà, ki canan anà məgala sə mazlaḅ a Mbərom asanaw?»

⁴¹ Tə təba anan bələlen pə jəvay wa kutok. Yesu a ca ide à mburom, a wa: «Na gak ayak suse, Bəbay uno, anga kə slənek uno anan.

⁴² Nen, na san zle, hwiya ki sləno anan. Əna na jak ayak nà, anga dō sa man a anaya tã daf apak nga, tã san iken sə slənay ahay nen acəkan.»

⁴³ A ndav anan 'am anahan ata nà, a ja 'am tə məgalak a asa, a wa: «Lazarus, hayak uho!»

⁴⁴ Lazarus, dōwan a ma mac ata, a nay ahay uho, saray tə alay anahan aya tinen mə tuweđ aya tə pətike. Ide anahan a dukwen mə tuweđ a tə zana.

Yesu a jan atan, a wa: «Pəsiken panan zana, aday à zla way anahan.»

Wurwer sa ban anan Yesu

Mata 26.1-5; Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2

⁴⁵ Yahuda a sa zlak ayak pə cakay ana Mariyama ataya, tə canan anà mer su way ana Yesu sa ga ata cəna, bayak a à wulen ana tinen wa tə dəfak nga pə Yesu.

⁴⁶ Aya əna, dō a azar aya ta zla pə cakay ana Farisa ahay saa ray ahay apan 'am anga mer su way anahan sa ga ata awan.

⁴⁷ Anga nan, Farisa ahay pi zek tə bahay sə gəđan dundo anà way ahay tə ngaman anà məcəđ sə Yahuda azar aya, aday tə halay nga. Ta wa: «Di

ga h̄ana n̄a, k̄ək̄əməw? Anga d̄owan a anan winen apan i ga masuwayan s̄ə way ahay bayak awan.

⁴⁸ Kak d̄a sak a mb̄əsak anan â ga mer su way matanan n̄a, d̄o ahay k̄əzlek ti d̄af apan nga. Aday p̄ə d̄əba anahan a wa kutok n̄a, Ruma ahay ti i ja à 'am ata inde. Ti mb̄əzlak uko anan doh s̄ə mazlaḅ a Mb̄ərom, aday ti tak uko 'am re.»

⁴⁹ Do k̄ərtek à wulen a tinen awan t̄ə ngaman Kayafas, winen bahay nga su d̄o s̄ə ḡəḁan dundo an̄a way p̄ə viya ata awan. Winen a jan atan: «Kwanay k̄ə s̄ənen awan bay.

⁵⁰ Suwan d̄o k̄ərtek â mac anga d̄o a k̄əzlek, t̄ə d̄o ahay saa lize jiya n̄a, na. Matanan bid̄aw?»

⁵¹ A ja 'am ataya n̄a, t̄ə ndaraw si zek anahan a it̄əbay. S̄ə d̄akan anan 'am ata n̄a, Mb̄ərom, anga t̄ə viya ata n̄a, winen bahay nga su d̄o s̄ə ḡəḁan dundo an̄a way ahay. Anga nan, a wa Yesu i sa mac anga Yahuda ahay fok.

⁵² Əna Yesu i mac n̄a, anga Yahuda ahay d̄ək̄dek bay. I mac n̄a, anga aday â halan nga an̄a wan a Mb̄ərom ma ta 'am ataya, t̄ə njahay p̄ə k̄ərtek a re.

⁵³ A ban p̄ə luvon ata wa kutok n̄a, bahay s̄ə Yahuda ahay t̄ə dazlan sa ga wurwer sa vad̄ anan Yesu.

⁵⁴ Anga nan, Yesu k̄a mbak apan sa bar lele à wulen s̄ə Yahuda ahay sabay. A slabak à wulen su doh ata wa, a zla à man kiḅe. Natiya t̄ə njahay à man ata t̄ə njavar anahan ahay à wulen su doh s̄ə ngaman Ef̄ərayim ata awan.

⁵⁵ Azar uko s̄ə Yahuda ahay s̄ə ngaman azar uko s̄ə Pas̄əka ata, i sla b̄əse. Anga nan, d̄o s̄ə wulen su doh s̄ə kiḅe ahay ta zla à Ur̄əsalima saa lavay anan zek a tinen ahay à c̄əncan a inde kurre.

⁵⁶ Tə dəzley ahay à Urəsalima nà, tə pəlay anan Yesu. Tə halay nga ù doh sə mazlaḅ a Mbərom nà, tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «A ga pikwen nà, i nay ahay à azar uko daw, i nay ahay bay?»

⁵⁷ Bahay sə gəḏan dundo anà way ahay, pi zek tə Farisa ahay ta ḅan 'am à wulen a tinen inde, ta wa: «Dowan a kè sənək man a Yesu nà, â ḏakək uko anan aday dī ban anan.»

12

Mariyama a mbaḏ amar pə saray ana Yesu Mata 26.6-13; Markus 14.3-9

¹ Natiya, a mbəsək luvon mbərka aday azar uko sə Pasəka i sla nà, Yesu a zla à Baytiniya, ù kon ana Lazarus, ḏowan a Yesu sə slabakay anan ahay à məkə wa ata awan.

² Ta dan way sa pa anà Yesu à man ata awan, aday Marta a varan atan. Do ahay inde bayək a pə tuwez ata awan, Lazarus ḏukwen winen inde re.

³ A man sa pa way nà, Mariyama a gəḅa amar sə wurde anahan sə dala bayək awan, a rəbas nə dun'a. A mbəḏan anan pə saray anà Yesu. Ta da amar ata aday nà, tə way sə ngaman *nardi*, i ga à dunguzlok sə amar inde. A mbəḏan anan pə saray lele nà, a takəḏ anan panan tə sibək sa nga anahan. Doh ata fok a rəbas nə dun'a lele.

⁴ Njavar ana Yesu a inde kərtek à man ata awan, tə ngaman Yudas Iskariyot. Winen ḏo saa ga ḏaf pə Yesu ata awan. A canan anà way ana Mariyama sa ga ata nà, a wa:

⁵ «Ta wa, abay tê sukom anan way tə amar a anan nà, i ga dala sə *dinar** səkət maakan, aday ti var anan dala awan anà dō mətawak aya nà, ta gak way lele bidaw?»

⁶ Yudas a ja 'am ataya nà, anga aday a gan may sa man zek anà dō mətawak aya bay. Əna a ja matanan nà, anga winen aday nà, dō sa ban dala a tinen awan, aday a taa kəra panan.

⁷ Aya əna, Yesu a wa: «Mbəsiken anan uwar a anan, a lah anan upo nà, way a aday ti su go pac sa la nen ata awan.

⁸ Dō mətawak aya nà, ti ga inde tə kwanay hwiya, əna nen ni ga inde tə kwanay hwiya itəbay.»

Wurwer sa vad Lazarus

⁹ Natiya Yahuda ahay bayak a tə sləne Yesu winen à Baytiniya nà, ta zla à man ata awan. Ta zla à man ata dukwen nà, anga Yesu cəna coy bay. Ta zla saa cay ahay pə Lazarus re, winen dōwan a Yesu sə slabakay anan à məke wa ata awan.

¹⁰⁻¹¹ Matana awan, Yahuda ahay bayan a tə mbəsakak sə pərahan azar anà pəra a tinen†, tə pərahan azar bugol nà, anà Yesu, anga Lazarus. Anga nan kutok, bahay sə gədan dundo anà way ahay dukwen tə banak 'am sa jəka ti vad anan Lazarus à wulen ana tinen wa re.

Yesu a zla à Urəsalima

Mata 21.1-11; Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40

¹² Sidew a kutok, dō a sə halay nga anga azar uko sə Pasəka ataya, tə sləne Yesu winen apan i nay ahay à wulen su doh sə Urəsalima cəna,

---

* **12:5 *Dinar*** kərtek nà, əga tinen dala si mer su way sə hway kərtek. † **12:10-11** Pəra sə Yahuda ahay nà, a dazlan tə Tawrita a Musa.

¹³ tə ngərway alay sə gazlangaw ahay à alay inde. Ta zla saa zlangay tatə Yesu pə cəved tə daslam ataya à alay inde. Ta zlah, ta wa: «Həren anan nga anà Mbərom! Mbərom â daf alay sə mazlaḅ anahan pu dō saa nay tə sləmay anahan, bahay sə Isəra'ila ata awan.»

¹⁴ Yesu a njad zungo a inde, a ján apan, a zla pə cəved. A təra kawa ana Deftere sa ja ata awan. A wa:

¹⁵ «Dō sə Urəsalima ahay, kə jəjiren bay.

Bahay a kwanay winen apan i nay ahay həna,
winen ma ján a pə zungo.‡»

¹⁶ Njavar anahan ahay tə sənək 'am anan fan bay. Aday Yesu a zla à man sə mazlaḅ ana Mbərom nà, ta may anan ahay 'am ata à nga inde kutok. Ta san nà, Deftere a ja 'am ata nà, pə winen awan, aday pi mer su way a tinen sa ga anga winen ata awan.

¹⁷ A alay a Yesu sə ngaman ahay anà Lazarus uho, a slabakay anan à məkə wa ata nà, dō ahay inde à man ata bayan awan. Dō ataya tə canək anan, aday tə təkəren 'am awan anà dō azar aya re.

¹⁸ Natiya awan, dō ahay ta nay ahay bayan a, tə təma anan Yesu, anga tə sləne kə gak masuwayan ata awan.

¹⁹ Farisa ahay ta jan ĩ zek a tinen aya awan, ta wa: «Cen apan, way a mənuko sa ga həna ata fok nə kə varak uko magwagway bay, anga dō ahay fok tinen apan ti pərahan azar.»

Yesu a ja nà, alay a kə slək

---

‡ 12:15 Ca pə Jekariya 9.9.

²⁰ A wulen sə dō ahay sa nay à man sə azar uko sə həran nga anà Mbərom ataya nà, Gərek ahay uda awan, ta nak re.

²¹ Ta zla pə cakay ana Filip, dō su kon sə Bayti-sada, pə daliyugo sə Galile ata awan. Ta jan, ta wa: «Wan ada, a nan umo sə canan anà Yesu.»

²² Filip ite, winen a zla pə cakay ana Andəre, a jan. Ta zla maya awan saa jan 'am ata anà Yesu. Tə dəzle cəna, ta jan,

²³ aday Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Alay a kà slak həna, nen Wan su Dō, ni ka anan mazlaḅ ana Mbərom sə vuro ata awan.

²⁴ Nen apan ni jak ikwen tə đidəm a həna: Wan sa ndaw kə slahak pə yugo aday kə məcak bay cəna, i njahay nə hwiya wan sa ndaw kərtektəkke. Əna wan sa ndaw kə sak a slahay aday kə məcak ite nà, i wasay bayak awan.

²⁵ Kuwaya dōwan a, a nan sifa anahan nà, i lize anan. Əna dōwan a kə nak anan idə anà sifa anahan pə daliyugo nà, i tam anan, i njad sifa sa ndav bay ata awan.

²⁶ Kuwaya, a nan à dōwan a su go mer su way nà, à pəruho azar. Aday dō su go mer su way nà, à saa zla à man uno saa zla ata ite. Dō su go mer su way i nen cəna, kuwaya, Bəbay uno đukwen i həran nga nà, anà winen.»

Yesu a đakay anan amac anahan

²⁷ Yesu a ja, a wa: «Həna nà, mivel uno i ndəroḅ. Nà jan anà Bəbay uno nà, awan a maw? Nà jan nà, à tam nen à dəcə a anan wa đaw? Aday đukwen na nay ahay pə daliyugo nà, sa sa dəcə a anan ata awan.

²⁸ Bəbay uno, ka anan mazlaḅ sə sləmay anak.»

'Am a ndəray ahay kwa à mburom wa, a wa: «Na kak anan mazlaḅ uno, aday ni ka anan maza re.»

²⁹ Do a sa man ata aya tə sləne 'am ata nà, ta wa: «Mbərom sa dac!»

Do azar aya ite ta wa: «A'ay, maslay a Mbərom sa jan ahay 'am.»

³⁰ Əna zek a Yesu a, a jan atan, a wa: «Dungo ata a jay ahay 'am nà, anga nen bay, əna anga kwanay adəka.

³¹ Həna nà, alay a Mbərom kà slak sa gan sariya anà dō sə daliyugo ahay. Mbərom i razl anan bahay sə daliyugo a anan həna.

³² Əna, ta sak a cakaf nen à mburom nà, ni gəḅak anan ayak dō ahay fok pə cakay uno awan.»

³³ Yesu a ja 'am ata nà, anga sə dəkay anan amac anahan i təra nə kəkəməw ata awan.

³⁴ Natiya, dō ahay ta jan: «Manay mə sləne à Deftere inde nà, Almasihu i nay, i ga inde hwiya. Ka ja, ka wa: Wan su Do nà, ti cakaf anan à mburom nà, kəkəma asanaw? Wan su Do aday nà, wita nà, wayaw?»

³⁵ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Jiyjay inde winen apan i dəvak ikwen mənjoek mba. Bəren à man sə idə jiyjay a anan tamak, anga luvon i sa ga bəse. Aday dō sa bar à luvon inde nà, a san man anahan a saa zla ata bay.

³⁶ A alay a jiyjay winen inde tə kwanay mba cəna, dəfen nga pə idə jiyjay, anga aday kə təren dō sə idə jiyjay ahay.»

Pə dəḅa sa 'am ata wa, Yesu a zla saa der patan wa zek.

Yahuda ahay tə ngəmak sa daf nga pə Yesu bay

37 Natiya, kwa â ga nà, Yesu kà gak mer su way masuwayan aya bayak pa 'am a tinen dɛp nà, Yahuda ahay tɛ ngɛmak sa dɛf nga pɛ Yesu bay hwiya.

38 Way ata a ga zek nà, anga aday 'am ana Ezaya, dɔ maja'am a Mbɛrom ata â tɛra. A ja, a wa:
«Ba Mɛduwen, waya sa dɛf nga pa 'am a manay anaw?
Mbɛrom Fetek a kan anan ahay gɛdan anahan nà, à wayaw?§»

39 Matanan, ta mbak apan sa dɛf apan nga bay, anga Ezaya dɛkwɛn kɛ lahak apan, kà jak, a wa:

40 «Mbɛrom kɛ hurfok atan, anga aday tɛ canan ide bay,

kɛ dɛfak atan kurkwilɛn à slɛmay, anga aday tɛ slɛne bay, tâ san bay.

Bina, abay ti mbɛdahan lɛn anà ines a tinen ahay, aday ni mbar atan.*»

41 Ezaya a ja 'am ata nà, pɛ Yesu awan, anga kɛ lahak sɛ canan anà mazlaɓ anahan.†

42 Kwa tɛ winɛn ata tɛke, à wulɛn sɛ bahay sɛ Yahuda ahay wa dɛkwɛn, dɔ ahay inde bayak a tɛ dɛfak nga pɛ Yesu. Əna tɛ ngɛmak sɛ dɛkay anan pa 'am sɛ dɔ ahay fok bay, anga tɛ jɛjaran anà Farisa ahay, tâ saa rɛzlay atan ahay ù doh sɛ wazay ahay wa bay.

43 Tɛ pɛlay nà, mazlaɓ su dɔ zɛnzen awan, bina mazlaɓ a Mbɛrom saa varan atan ata bay.

'Am ana Yesu i ga sariya

44 Yesu a ja 'am tɛ mɛgalak awan asa, a wa:

---

§ 12:38 Ca pɛ Esaaya 53.1. * 12:40 Ca pɛ Esaaya 6.9-10. † 12:41 Ca pɛ Esaaya 6.1.

«Kuwaya, dōwan a kè dɛfak nga pi nen nà, a daf nga pi nen taayak bay. A daf nga pə dō sə slənay ahay nen re.

⁴⁵ Kuwaya dōwan kè canak uno nà, kè canak anan anà dō sə slənay ahay nen re.

⁴⁶ Na nay ahay pə daliyugo nà, aday dō sa daf upo nga ahay tē njahay à luvon inde itəbay, anga nen nə jiyjay sa dav pə daliyugo a anan.

⁴⁷ «Kuwaya kè slənek 'am uno, kè dɛfak anan apan anà 'am ata bay cəna, saa gan sariya nà, nen bay, anga na nay ahay saa gan sariya anà dō sə daliyugo ahay bay, əna saa tam atan adəka.

⁴⁸ Natiya, dōwan a kè ngəmak nen bay, kè təmahak 'am uno bay, i tavay pa 'am sə sariya, anga 'am uno sa ja ataya ti gan sariya. Ti gan sariya pa pac sa ndav anan daliyugo.

⁴⁹ «'Am inde na jak tə məgala uno ite nà, ibay. Əna nə təkər nà, 'am ana Bəbay uno su jo, aday nà ja ataya awan. Nə dəkay anan nà, 'am ataya dəkdek.

⁵⁰ Na san zle re, way anahan su jo ahay nà, ti gəbək ikwen ahay adəka nə sifa sa ndav bay ata awan. Awan a inde, na ja ta nga uno nà, ibay, si mbala a Bəbay uno su jo ataya dəkdek.»

13

Yesu a banay saray a njavar anahan ahay

¹ Natiya, a mbəsak ibay luvon kərtek aday azar uko sə Pasəka i sla. Yesu dukwen a san zle, alay anahan a kà slak sa ma pə cakay ana Bəbay anahan bəse, i mbəsak anan daliyugo a anan. Hwiya a pəlay anan dō anahan ahay pə daliyugo, aday həna a pəlay atan nə hus pa sa var sifa anahan.

² Alay sə təfek suko, atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen apan ti pa đaf nà, 6a Fakalaw kè đəfak abayak nga à mivél ana Yudas inde, wan mbala ana Simon Iskariyot ata awan, aday à ga đaf pə Yesu.

³ Yesu a san zle, Mbərom kè varak anan gədan pə way ahay fok, aday a san zle re, a nay ahay pə cakay ana Mbərom wa, aday i ma pə cakay anahan asa.

⁴ Anga nan, a slabak pa man sa pa way a tinen ata wa, a culok anan zana anahan zəbor a pi zek wa, a 6an zana kataw awan à zar.

⁵ A ngah a'am à tasa inde, a dazlan sə banay a saray a njavar anahan ahay. Kè banak a saray a đowan a nà, ata i takad panan tə zana anahan a mə kətuwal a à zar ata awan.

⁶ A hədəkey ahay pə cakay ana Simon Piyer bine siwaw nà, Piyer a jan: «Ba Məduwen, iken ki buno anan saray đaw?»

⁷ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Piyer, ki san way uno sa ga həna ata fan bay. Əna ki i san mba.»

⁸ Piyer a mbəđahan apan asa, a wa: «A'ay, ki buno saray kula itəbay.»

Yesu a jan anan ngəlarak kutok, a wa: «Kak aday nə banak anak a saray bay nà, iken đo uno sabay!»

⁹ Piyer a jan kutok, a wa: «Miter, kak matanan cukutok nà, kə buno saray đəkdek bay, əna buno anan alay aday ta nga a təkə.»

¹⁰ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Kak đo kə banak coy nà, a gan may anə abanay zek sabay, əna i banay nə saray đəkdek, anga winen mə banay awan. Kwanay nà, mə banay aya awan. Əna, kwanay a fok bay.»

11 Yesu nà, a san dɔwan a saa ga apan daf ata zle. Anga nan a wa: «Kwanay mə banay aya awan, əna fok bay.»

12 Yesu a ndav anan sə banan atan anan saray nà, a ma anan rəkot anahan pi zek. A njahay à man sa pa way asa, a wa: «Kə sənən way nen sa gak ikwen həna ata zle dāw?»

13 Kwanay apan ki ngimen uno “Miter”, “Bahay a manay” acəkan, anga nen nà, winen a way anahan.

14 Nen nə Miter a kwanay, Bahay a kwanay, nə banak ikwen anan saray. Sumor a dukwen, kwanay nà, binen anan anan saray i zek ahay matanan re.

15 Na ga matanan, aday kə tətiken sa ga matanan cite. Nə dəkak ikwen anan minje a coy.

16 Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Do sa ga mer su way àga dō dukwen, i zalay bahay su doh ata bay. Do sa slan dō nà, a zalay anan dō si mer su way anahan a sa slan anan ata bidaw?

17 Matanan, həna kə sənən anan kutok. Kak aday ki gen anan mer su way a acəkan nà, ki i tislən mivəl bayak awan.

18 «Na ja nə pə kwanay a fok bay, anga na san dō uno sə walay ataya zle. Əna, way a mə vinde awan à Deftere a Mbərom ataya inde nà, à təra. Mə vinde uda nà: “Dowan a ma pak daf maya ata, kə tərak dō manidə uno.*”

19 Ni jak ikwen anan həna, mənɟəna way ata sə təra, anga aday, way kətanən kə tərak nà, kə dəfen upo nga, kə sənən anan, nen nà, nen.

---

* 13:18 Ca pə Jabuura 41.10.

²⁰ «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Kuwaya dowan a kə təmahak anan do nen sa slan anan ata nə, dowan ata a təma nə nen awan. Aday do kə təmahak nen dukwen, a təma anan nə do sə slənay ahay nen ata re.»

Yudas i i ga daf pə Yesu

Mata 26.20-25; Markus 14.17-21; Lukas 22.21-23

²¹ Natiya, pə dəba ana Yesu sa ja 'am ataya wa cəna, mivel anahan a slabak, a ja 'am ngəlarak asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Dowan a kərtek à wulen a kwanay inde, i i ga upo daf.»

²² Njavar anahan ataya tə zəzor zek ahay nerre, aday ta san sa jəka a ja 'am ata pə wayaw nə, ta san bay.

²³ Do kərtek inde à wulen sə njavar anahan ataya, Yesu a pəlay anan kə zalak. Winen mə njahan a pə cakay.

²⁴ Simon Piyer a cak ayak apan, a ma panan ide biyya, kawa sa ja bine siwaw nə: «Cəce pə Yesu wa, a ja nə pə wayaw.»

²⁵ Dowan ata a həjəkak ayak nga pa mbac ana Yesu, a cəce: «Ba Məduwen, saa ga apak daf a nə, wayaw?»

²⁶ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Həna ni gad daf, ni tar anan à tuwez, aday winen nə, dowan a ni varan anan daf ata awan.» Cəna, Yesu a gad daf, a tar anan à tuwez, a varan anan anə Yudas, wan ana Simon Iskariyot.

²⁷ Yesu a varan a daf ata cəna, Fakalaw a zlan à mivel inde anə Yudas. Yesu a jan kutok: «Awan anak inde sa ga nə, gamacan coy!»

²⁸ A wulen su dō a mē njahay a pə tuwez ataya, dōwan sa san kwa kərtek Yesu a ja 'am ata angamaw nà, ibay.

²⁹ Yudas nà, dō sa ban dala a tinen awan. Anga nan tə bayak i ga nà, Yesu a jan 'am sə sukumay ahay way sa ga azar uko, kabay â zla saa varan way anà dō mətawak aya awan.

³⁰ Yudas a tēma anan daf ata cəna, a nay wanahan uho. Abay luvon kà gak coy re.

'Am sə asan zek

³¹ Yudas a nay ahay uho cəna, Yesu a wa: «Həna nà, mazlaḅ uno, nen Wan su Dō, winen apan i ka zek. Aday ti nen dukwen, Mbərom i ka anan mazlaḅ anahan re kutok.

³² Natiya, nen Wan a Mbərom, na kak anan mazlaḅ anahan nà, winen a i ka anan mazlaḅ anawan anahan tə alay anahan a awan, aday i ka anan nə həna coy.

³³ Dəna uno ahay, nen inde tə kwanay mənjoek mba, aday pə dəḅa wa ki i pəlen nen. Əna ni jak ikwen həna way uno sa jan anà bahay sə Yahuda ahay ata awan: “A man uno saa zla ata nà, ki mben apan saa zla itəbay.”

³⁴ Anga nan, ni jak ikwen nga sa 'am wiya həna: Sənen zek à wulen a kwanay. Ayaw, sənen zek à wulen a kwanay ahay, kawa anuno sa pəlay kwanay.

³⁵ Njiden sa san zek à wulen a kwanay ahay lele. Natiya, dō ahay fok ti san, kwanay nà, njavar uno ahay acəkan.»

Atə Yesu tə Piyer

Mata 26.31-35; Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34

³⁶ Simon Piyer a jan anà Yesu, a wa: «Ba Məduwen, ki zla ahaw?»

Yesu a mbəđahan apan, a wa: «À man uno saa zla həna ata nà, ki mba apan sə pəruho azar fan bay. Əna ki i mba apan sə pəruho azar nə mba.»

³⁷ Piyer a jan anà Yesu: «Ba Məduwen, ni mba apan sə pərahak azar həna fan bay nà, angamaw? Nen, u no ni var anan sifa uno anga iken re!»

³⁸ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Tə đidəm a nà, a nak sa var anan sifa anak anga nen acəkan đaw? Nen apan ni jak tə đidəm a həna: Zukwa njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

14

Yesu nà, cəved, winen đidəm, aday winen sifa

¹ Yesu a jan anà njavar anahan ahay kutok, a wa: «Awan à jalay kwanay bay. Dəfen nga pə Mbərom, aday kə dəfen upo nga re.

² A gulom su doh ana Bəbay uno Mbərom nà, man ahay inde bayak awan. Ni zla saa ndakak ikwen man à man ata awan. Kak matanan bay nà, ni jak ikwen bay asanaw.

³ Aday azanan na sak a zla, nə ndakak anan man a coy nà, ni may ahay, aday ni ra kwanay pə cakay uno awan. Natiya, ki i njihen à man uno saa njahay ata ite.

⁴ Aday đukwen, cəved sa zla à man uno saa zla ata nà, kə sənən zle.»

⁵ Tomas a mbəḍahan apan, a wa: «Ba Məduwen, manay aday nà, ma san man anak a saa zla uda ata bay kutok nà, mi i san cəved awan nə kəkəməw?»

⁶ Yesu a mbəḍahan apan, a wa: «Nen nà, cəved, dīdem, aday sifa. Anga nan, mənǰəna nen cəna, dowan saa mba apan sa zla à man ana Bəbay Mbərom nà, ibay.

⁷ Kak kə sənən nen nà, ki sənən anan Bəbay uno zle re. A ban pə həna anan wa cəna, kə sənən anan zle coy, anga kə cinen anan.»

⁸ Filip ite a jan, a wa: «Ba Məduwen, dakan umo anan Bəbay awan cəna, i slan umo da asanaw!»

⁹ Yesu a mbəḍahan apan, a wa: «Filip, nen inde tə kwanay kwa həna kabay, aday ka san nen bay hwiya daw? Dowan a kə canak uno cəna, kə canak anan anà Bəbay uno re. Ka ja, ka wa: “Dakan umo anan Bəbay awan” nə kəkəməw?

¹⁰ Nen tə Bəbay uno, Bəbay uno ti nen, manay kərtek a nà, kə dəfak apan nga bay dəge? 'Am a nen sa jak ikwen ata fok nà, a nay ahay i nen wa bay. Sa ga mer su way ata nà, Bəbay uno a, winen i nen inde ata awan.

¹¹ Dəfen nga pa 'am uno sa jak ikwen: “Nen tə Bəbay uno, Bəbay uno ti nen nà, manay kərtek” ata awan. Kak matanan bay dukwen, dəfen upo nga anga mer su way uno ahay kwa.

¹² «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Dowan a kə dəfak upo nga cəna, winen dukwen i ga mer su way kawa anuno sa gay ahay ata ite re. Dowan ata i sa ga adəka nà, way sə zalay mbala anuno, anga nen apan ni zla nà, pə cakay ana Bəbay uno awan.

¹³ Way ana kwanay saa cæce tæ sləmay uno ataya fok, ni ga atan. Matanan, nen Wan su Do ni ka anan mazlaḅ ana Bəbay uno Mbərom.

¹⁴ Kə cəcihen puno wa way tæ sləmay uno nà, ni ga anan.»

Yesu a ja i slənay ahay Apasay Cəncan awan

¹⁵ Yesu a ja asa, a wa: «Kak kə pəlen nen asanaw nà, ki dəfen anan apan anà 'am uno ahay fok.

¹⁶⁻¹⁷ Aday nen ni gan kem anà Bəbay uno anga aday â slənak ikwen ahay dō hinen maza saa mak ikwen zek. Dəwan ata nà, winen Apasay sə dəkay anan dīdek a Mbərom. Winen i njahay tæ kwanay sə coy. Do sə daliyugo ahay ti njad sə təma anan à mivəl a tinen inde itəbay, anga ti canan bay, aday ti san anan bay re. Kwanay nà, ki sənən anan anga i njahay tæ kwanay à mivəl inde.

¹⁸ Ni mbəsak kwanay taayak kawa wan mətawak ahay bay, ni may ahay pə cakay a kwanay.

¹⁹ Aday azanan mənəcək nà, dō sə daliyugo ahay ti cuno sabay, kwanay nà, ki cinen uno hwiya. Nen nà, dō tæ sifa awan. Anga nan kwanay dukwen ki njihen tæ sifa aya awan.

²⁰ Luvon ata kə dəzlek ahay nà, ki sənən anan manay tæ Bəbay uno nə manay kərtek, aday mənuko dukwen kərtek a re.

²¹ «Do sə pəlay nen tæ dīdem a cəna, i təma 'am uno, i dəfan apan, i ga mer su way kawa 'am uno sa jan. Bəbay uno dukwen i pəlay anan dō sə pəlay nen, ata nen dukwen ni dakan anan asan zek uno, ni dər panan zek bay, ni kan zek lele.»

22 Yuda ite, winen aday nà, Yudas Iskariyot itəbay ata, a wa: «Ba Məduwen, ki kan umo zek aday ki kan zek anà dō sə daliyugo ahay ite bay ata nà, kəkəməw?»

23 Yesu a mbəḏəhan apan, a wa: «Kəməya, dōwan a kə pəlak nen nà, i dəfan apan anà 'am uno ahay. Bəbay uno dūkwen i pəlay anan, manay a cew maya mi der panan zek bay, aday mi njahay tə winen.

24 Əna, dōwan a kə pəlak nen bay ite, i dəfan apan anà 'am uno ahay bay. Aday dūkwen, 'am a kwanay sə sləne həna ata nà, a nay ahay i nen wa bay. Bəbay uno sə slənay ahay nen ata sa ja.

25 A alay a nen inde tə kwanay a mba ata nà, na jak ikwen anan way a anaya coy.

26 Pa 'am nà, Bəbay uno i slənək ikwen ahay maməzek tə sləmay uno. Winen nà, Apasay Cəncan awan. Ata aday, winen adəka i dəkək ikwen anan way ahay fok, aday i mak ikwen anan 'am uno ahay fok à sləmay inde asa.

27 «Natiya kutok, ni mbəsəkək ikwen nà, zay. Ni varək ikwen zay uno. Zay uno saa varək ikwen anan ata nà, kawa zay ana daliyugo sa var ata bay. Həna, nen ni zla way uno, əna kə jilen awan bay, kə jəjiren bay re.

28 Kə slənen sa jəka: Ni zla way uno, aday ni may ahay pə cakay ana kwanay. Kak aday kə pəlen nen asanaw cəna, tislən adəka nà, mivəl. Anga nen apan ni zla nà, à man ana Bəbay uno, winen a zalay nen tə mazləb.

29 «Nə dəkək ikwen anan pi zek wa aday way ataya ti saa təra. Ata way ataya tə tərək nà, kwanay ki dəfen upo nga kutok.

³⁰ Ni njad alay a tə kwanay gem sə đakak ikwen anan way ahay sabay, anga həna bahay sə daliyugo a anan i nay ahay. Məgala anahan inde upo kwa mənjoek ibay.

³¹ Əna aday, do sə daliyugo ahay tâ san nà, nə pəlay anan Bəbay uno, aday na ga đukwen mer su way anahan awan.

«Həna adəka nà, slabiken, zluko à man a anan wa!»

15

Yesu nà, a ga minje tə dədzal si sé lele awan

¹ Yesu a ja 'am tə jike awan, a wa: «Nen nà, na ga minje tə dədzal si sé lele awan. Bəbay uno đukwen, winen nà, do sə lavan nga anà sé ata awan.

² Anga nan, alay si sé awan aday a wahay wan bay ata nà, i gad anan. Winen sə wahay ata ite nà, i kəkal anan aday alay si sé ata à zəga anan sə wahay wan bayak awan.

³ Kwanay nà, ba kə təren kawa alay si sé mə kəkal aya, anga 'am uno sa jak ikwen ataya awan.

⁴ Dizlen alay i nen inde, aday nen ni dazlay alay à kwanay inde ite. Anga alay si sé mə japay a tə dədzal si sé a bay ata nà, a mba apan sə wahay wan bay. Kwanay həna đukwen matanan re. Kə dizlen alay i nen inde bay cəna, ki mben apan bay kawa dədzal si sé ata re.

⁵ «Nen nà, dədzal si sé, kwanay đukwen alay aya awan. Dowan a kə dazlak alay i nen inde, aday nen đukwen nə dazlak alay à winen inde ite cəna, i təra kawa sé sə wahay lele ata awan. Anga mənjàna nen cəna, ki mben apan sa ga awan bay fok.

⁶ Aday dōwan a kə mbəsakak alay pi nen wa ite, Bəbay uno i lar anan à məndak kawa alay si sé ma gad ataya awan. Alay si sé ma gad ataya nà, ti kuray, do ahay ti ra atan, saa pak ù uko inde, sa vak atan coy.

⁷ «Cəkəbay, kak kə dizlen alay ì nen inde lele, aday kak 'am uno mə dazlay alay a à kwanay inde lele ite nà, kə cəcihen way kawa ana kwanay sa gan may ataya fok, aday ki njiden anan acəkan ca.

⁸ Kak kwanay apan ki gen way lele aya hwiya cəna, kwanay njavar uno ahay acəkan. Ata ki ken anan nə mazlaḅ a Bəbay uno Mbərom anà do ahay bayak a kutok.

⁹ «Kawa ana Bəbay uno sə pəlay nen ata awan, nen dūkwən nə pəlay kwanay nà, kətanən re. Anga nan, ngiren alay lele à asan zek uno inde.

¹⁰ Nen nà, nə dəfak anan apan anà 'am ana Bəbay uno ahay, aday nə ngarak alay à asan zek anahan inde. Matanan, kak aday kə dəfen anan apan anà 'am uno ahay nà, ki ngiren alay à asan zek uno inde lele acəkan.

¹¹ Na jak ikwən anan way a anaya nà, aday ataslay mivel a kwanay â ga inde kawa anuno awan, aday ata ataslay mivel mbala ana kwanay nà, â rah wa lele.

¹² «'Am uno sa jak ikwən ata nà, həna anan: Sənen zek à wulən a kwanay lele, kawa nen sə pəlay kwanay ata awan.

¹³ Do kə təmahak sa mac anga car anahan ahay nà, asan zek saa zalay anan mbala anahan ata nà, inde sabay.

¹⁴ Kə təmihən sa ga kawa anuno sa jak ikwən nà, kwanay nə car uno ahay.

¹⁵ Ni ngamak ikwen dō si mer su way ahay sabay, anga dō si mer su way nà, a san mer su way ana bahay anahan bay. Əna ni ngamak ikwen həna nà, car uno ahay adəka, anga ba nə dəkak ikwen anan way uno sə sənay ahay pə cakay a Bəbay uno wa ata coy.

¹⁶ Kwanay sə walay nen bay. Nen nə walay kwanay adəka, anga aday kâ si gen mer su way lele aya awan, aday lele a tinen a â ndav bəse bay ata awan. Ata Bəbay uno i varak ikwen anan way ana kwanay saa cəce panan tə sləmay uno ataya fok kutok.

¹⁷ Natiya awan, 'am uno ma ja nà, sənən zek à wulen a kwanay inde lele.»

Do sə daliyugo ahay ti nan ide anà dō ana Yesu ahay

¹⁸ «Sənən a pi zek wa, dō sə daliyugo ahay ta saa nak ikwen ide nà, ta lah su no ide adəka nà, i nen awan.

¹⁹ Kak abay kî gen nə dō sə daliyugo ahay ata nà, ti nak ikwen ide bay, ti pəlay kwanay, anga kə tərən nà, dō a tinen ahay. Əna ba nə walak kwanay à wulen a tinen ahay wa, aday kwanay dō a tinen ahay sabay. Anga nan, tinen apan ti nak ikwen ide hwiya.

²⁰ «Ənga, men anan ahay 'am uno inde à nga inde aday. Na wa: Do sa ga mer su way àga dō dukwen, i zalay bahay su doh ata bay. U no sa ja həna nà, kak tə kukwarak uno azar saa ga alay ti nen nà, ti kukwarak ikwen azar saa ga alay tə kwanay matanan re. Aday, kak tə dəfak anan apan anà 'am uno ahay nà, ata ti taa dəfan apan anà 'am a kwanay ahay ite.

²¹ Aday nà, ti gak ikwen way ataya fok nà, anga nen, bina ta san dōwan a sə slənay ahay nen ata bay.

²² «Ta wa abay â ga adəka nà, na nak bay, aday nə dəkak atan anan 'am uno bay nà, ines a tinen i ga ibay. Əna na nak cukutok aday nə dəkak atan anan 'am uno nà, hwiya tinen apan ti ga ines a tinen ahay re. Anga nan, 'am a tinen inde saa tam wa nà, inde sabay.

²³ Dowan a kà nak uno ide cəna, kà nak anan ide anà Bəbay uno re.

²⁴ Na gak mer su way à wulen a tinen lele aya awan, aday kula dōwan maza kà gak matana bay. Kak matanan bay nà, abay ines inde patan ibay re. Tinen tə canan tə ide a tinen aya awan, anà mer su way uno sa ga. Tə winen ata təke nà, tinen apan ti nan umo ide anà manay tə Bəbay uno hwiya.

²⁵ Mə vinde awan à Deftere a Mbərom inde nà: “Tu no ide nà, kəriya pa 'am sə awan a ibay.*” Həna ta nan umo ide nà, anga aday 'am ata â təra.»

²⁶ Yesu a jan atan asa, a wa: «Do inde i nay ahay saa mak ikwen zek. I nay ahay nà, pə cakay ana Bəbay uno wa. Na sak a zla agay à man ana Bəbay uno awan nà, ni slənay anan ahay à man a kwanay. Dowan ata nà, Apasay sə dəkay anan didek a Mbərom. Kà sak a nay cəna, i ga nà, side uno awan.

²⁷ Aday kwanay a dukwen, ki naa təren dō sə side uno ahay re, anga kwanay pə cakay uno nà, kurre way anahan asanaw!»

---

* 15:25 Ca pə Jabuura 35.19; Jabuura 69.5.

16

¹ «Na jak ikwen anan way a anaya həna nà, anga aday kâ saa slihen à alay sə dəce inde bay, kâ mbəsiken sa daf upo nga bay re.

² Anga, azanan ti kukwarak ikwen ahay azar ù doh sə wazay ahay wa. Aday dukwen alay a inde i slay nà, do ahay ti vad kwanay. Ata ti bayak nà, kawa ta gan mer su way anà Mbərom.

³ Ti ga matanan, anga ta san sa jəka, nen, Wan a Mbərom nà, tə sənək bay, aday tə sənək zek a Mbərom a bay re.

⁴ Na jak ikwen anan həna nà, anga aday ta sak a dazlan sa ga matanan cəna, â mak ikwen ahay à nga inde nà, ba na jak ikwen anan coy. Na jak ikwen anan kurre bay nà, anga nen a inde tə kwanay a mba.»

Mer su way mbala ana Apasay Cəncan awan

⁵ «Natiya, həna nen ni zla way uno à man ana do sə slənay ahay nen ata awan. Aka aday dowan kərtek sə cəce puno wa ki zla ahaw nə ibay ata nà, angamaw?

⁶ Aday mbac kə slahak pikwen wa həna, anga nə dəkak ikwen anan ata awan.

⁷ Didek a acəkan nà, ni jak ikwen anan: Sumor a pə kwanay cəna, nà zla way uno adəka. Anga na sak a zla way uno bay nà, do sa mak ikwen zek ata i nay ahay bay. Na sak a zla way uno ite nà, ni slənay anan ahay pə cakay a kwanay.

⁸ «Winen ite, kà sak a nay cəna, i dəkən anan anà do sə daliyugo ahay nà, tinen apan ti jəjay anga 'am sə ines, anga 'am sə didek, aday anga 'am sə sariya a Mbərom.

⁹ Tinen apan ti jəjay anga 'am sə ines, anga aday nà, tə dəfak upo nga itəbay.

¹⁰ Tinen apan ti jəjay pa 'am sə didek, anga nen apan ni zla way uno pə cakay ana Bəbay uno Mbərom, aday dukwen, kwanay tə tinen ki i cinen uno kula sabay.

¹¹ Tinen apan ti jəjay anga 'am sə sariya, bina bahay sə daliyugo a anan aday dukwen, sariya kə bənak anan coy.

¹² «'Am ahay inde upo cara cara bayak a sa jak ikwen anan, əna ti zalak ikwen məgala à nga wa həna.

¹³ Əna Apasay sə dakay anan didek a Mbərom ata kà sak a nay ahay cəna, i dakak ikwen anan didek sə way ahay nə fok lele. Anga i ja aday nà, 'am sa nga anahan a bay, əna way anahan sə sləney ahay pə Mbərom wa, i jak ikwen anan. Ata aday i dakak ikwen anan way saa təra azanan pa 'am ataya awan.

¹⁴ I i ka anan nə mazlaḅ uno awan, anga i njaday ahay 'am ahay fok i nen a wa, aday i mak ikwen anan fok re.

¹⁵ Way a manay tə Bəbay uno a nə kərtek. Anga nan kutok, na wa: 'Am anahan a saa sləney ahay pi nen wa ata, i mak ikwen anan à sləmay.»

Way a ma caḅ a həna ata nà, i təra way sə mbasay adəka

¹⁶ Yesu a jan atan asa, a wa: «I njahay həna mənjoek nà, ki i cinen uno sabay, aday dukwen i njahay apan mənjoek cəna, ki i cinen uno maza asa.»

¹⁷ Azar sə njavar anahan aya tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «A nan sa ja jiya nə maw? A wa: “I

njahay hēna mənjoek nà, ki i cinen uno sabay, aday đukwen i njahay apan mənjoek cəna, ki i cinen uno maza asa.” Aday asa a wa: “Ni zla way uno pə cakay ana Bəbay uno asa.” A ja matanan nà, kəkəməw?»

¹⁸ Aday tə mənahan asa, ta wa: «“I njahay hēna mənjoek” ata nà, a nan sa ja jiya nə məw? Da san way anahan a sa gan may sa jak uko ata bay.»

¹⁹ Yesu kə sənək sa jəka, a nan à njavar anahan ahay sə cəce panan wa way. Anga nan a jan atan, a wa: «Kwanay apan ki vəđen uway nà, pa 'am uno sa jak ikwen ata ba? Na wa: I njahay hēna mənjoek nà, ki i cinen uno sabay, aday đukwen i njahay apan mənjoek cəna, ki i cinen uno maza asa.

²⁰ «Nen apan ni jak ikwen tə đidəm a hēna: Ki i yimen, ki i jen mawa, əna đo sə daliyugo ahay adəka nà, ata ti ma nga sə mbasay. Way i i cəbak ikwen, aday way a sə cəbak ikwen ata i tərək ikwen ambasay adəka.

²¹ Uwar ti zek cew a bine siwaw nà, mbac i slahan anga kutov kà sak a dəlay anan nà, na. Əna kà sak a ca apan, bəslək wan anahan kà nak uho asanaw cəna, awan a cəban sabay anga kə wahak wan, a njad nà, ataslay mivəl coy.

²² Matanan awan, kwanay hēna đukwen, mbac i slahak ikwen kawa uwar ti zek cew ata awan. Əna ni naa canak ikwen maza awan. A alay ata nà, ataslay mivəl a kwanay i zəga nə bayak awan, aday dowan saa təma pikwen wa ataslay mivəl ata nà, ibay.

²³ «Luvon ata kà sak a dəzley ahay nà, ki i cəcihen puno 'am sə awan sabay, anga ki sənən anan way ahay nə fok. Acəkan, nen apan ni jak ikwen tə

difdem a həna: Kə cəcihen way pə Bəbay uno wa aday tə sləmay uno a nə, Bəbay uno i varak ikwen anan way a kwanay sə cəce fok.

²⁴ Hus ahay həna dukwen, kwanay kə cəcihen awan tə sləmay uno bay. Əna cəcihen, ki njiden way a kawa ana kwanay sə cəce ata awan, aday ataslay mivel a kwanay i rah wa kutok acəkan.»

Yesu kə mbasak pə daliyugo coy

²⁵ Yesu a ja asa, a wa: «Na ta jak ikwen way ahay nə, tə 'am sə jike. Alay a i nay ahay aday ni ja 'am tə jike sabay, əna ni dəkay anan way ahay pə Bəbay uno nə, ngəlarak ngəlarak kutok.

²⁶ Pə luvon ataya nə, ki cəcihen way ahay pə Bəbay uno wa nə tə sləmay uno. Na ja nə, nen saa cəce anga kwanay bay, əna kwanay awan ki cəcihen tə sləmay uno.

²⁷ Anga zek a Bəbay uno awan aday nə, a pəlay kwanay, anga kwanay dukwen kə pəlen nen, kə təmihen nen na nay ahay nə, pə cakay anahan a wa acəkan.

²⁸ Matanan nə slabakay nə, pə cakay ana Bəbay uno wa acəkan, na nay ahay pə daliyugo. Anga nan, həna ni slabak ni ma pə cakay anahan asa, ni mbəsak anan daliyugo.»

²⁹ Njavar anahan ataya ta jan, ta wa: «Ca apan kutok, həna ka jak 'am mənəna 'am sə jike kutok.

³⁰ Həna ma san zle, iken ka san way ahay nə fok. Anga dōwan a i saa cəce panak wa way cəna, kə sənək anan anan way anahan a saa cəce ata awan. Anga nan, ma dəf apak nga, ka nay ahay nə pə cakay anə Mbərom wa acəkan.»

³¹ Yesu a jan atan, a wa: «Həna nà, kə dəfen upo nga acəkan dāw?

³² Alay a inde i nay ahay mba, kà nak adəka coy, aday ki i ten 'am, kuwaya i zla way anahan à man anahan sa nan. Ata ki i mbəsiken nen nà, taayak. Əna nen nə taayak acəkan bay, anga Bəbay uno a nà, winen inde ti nen hwiya wanahan.

³³ «Na jak ikwen anan nà, aday kə njiden sə njahay zay ti nen. Pə daliyugo həna nà, ki gen dəcə bayak awan, əna bənen mivəl lele, anga ba nen nə mbasak pə daliyugo coy.»

17

Yesu a ga amboh anga njavar anahan ahay

¹ Yesu a ndav anan 'am a anaya cəna, a ca idə à mburom, a wa: «Bəbay uno, alay uno kə slak həna kutok. Kan anan mazlaḅ uno anà dō ahay, anga aday nen nà kan anan mazlaḅ mbala anak anà dō ahay cite re.

² Kə varak uno məgala sə lavan nga anà dō ahay fok kəzlek, anga aday dō a iken sə vuro atan ataya tâ njad sifa sa ndav bay ata i nen wa kutok.

³ Sifa sa ndav bay ata nà, kawa sa ja bine siwaw nà, tâ san iken, iken nə Mbərom didek a kərtek, aday tâ san nen Yesu Almasihu nà, wan anak mə slənay a pə daliyugo ata awan.

⁴ «Na kak anan mazlaḅ anak anà dō sə daliyugo ahay, kawa sa ja nà, nə ndəvak anan mer su way anak a sə vuro ata awan.

⁵ Həna kutok, Bəbay uno, vuro ahay mazlaḅ pa 'am anak ite, mazlaḅ a kawa anuno a kurre nen pə cakay anak a mba, kwa à alay daliyugo dukwen mə ndakay a fan bay ata awan.

⁶ «Nə đakak atan anan way ahay pə iken anà đo iken sə walay atan ahay à wulen sə đo sə daliyugo ahay wa ataya awan. Anga nan, həna nà, ta san iken zle lele kutok. Tinen nə đo anak ahay, kə varak uno anan ite, tə đəfak anan apan anà 'am anak.

⁷ Həna đukwen ta san zle, way iken sə vuro anan ata fok nà, a nay ahay à alay anak wa.

⁸ Nə đakak atan anan ləbara anak đukwen kawa ananak su jo ata awan, tə təmahak anan acəkan. Tə sənək, nen na nay ahay pə cakay anak wa acəkan, aday đukwen tə təmahak, sə slənay ahay nen nə iken awan.

⁹ «Na gak amboh həna anga tinen. Ni gak amboh anga man su đo a bay, əna anga đo a iken sə vuro ataya awan, anga tinen đo anak ahay re ata awan.

¹⁰ Đo uno inde cəna, winen đo anak. Mbala anak inde ite đukwen, winen đo uno re. Aday đo anumə ataya, tinen apan ti ka anan mazlađ uno pə daliyugo.

¹¹ I njahay həna mənəcək nà, ni mbəsak anan daliyugo a anan, ni mak ayak way uno pə cakay anak awan. Natiya awan, tinen nà, ni mbəsak atan pə daliyugo re. Bəbay uno cəncan awan, ba atan tə məgala sə sləmay anak awan, sləmay iken sə vuro anan kurre ata awan, aday tinen t̄ t̄əra kərtek, kawa mənūmo đukwen, mənūmo kərtek ata awan.

¹² A alay a manay pə kərtek ata nà, na bak atan tə məgala sə sləmay anak, iken sə vuro ata awan. Na gak atan nga lele, mənəcəna đowan sə lize, si đo mbala ana Deftere a Mbərom sa ja apan ata awan. Winen kəma, kə lizek anan zek anahan acəkan. Ata aday, way ana Deftere sa ja ata à t̄əra kutok.

13 «Həna nà, ni mak ayak way uno pə cakay anak, aday na jak anan way a anaya pə daliyugo nà, aday ataslay mivel a tinen â rah wa lele, kawa anuno awan.

14 Nə təkərek atan anan 'am anak, aday həna dō sə daliyugo ahay ta nan atan idē cəved a bay, anga tinen dō sə daliyugo ahay sabay ata awan, kawa nen a dūkwen, nen dō sə daliyugo bay ata re.

15 Nə cəce panak həna kəma, ba atan pə Do sə Sədcək* wa, â sa laman atan bay, bina ni jak, ra atan pə daliyugo wa adəka bay.

16 Tinen dō sə daliyugo ahay sabay, kawa nen awan, nen dō sə daliyugo bay ata re.

17 «Dakan atan anan dīdek anak, aday tê təra dō anak ma ga nga aya awan. Dīdek nà, 'am anak awan.

18 Kawa iken sə slənay ahay nen pə daliyugo ata nà, nen dūkwen ni slan atan həna pə daliyugo cite re.

19 Nə varak anan nga uno anga tinen, aday tinen dūkwen tê varak anan nga a tinen ahay acəkan.

20 «Na gak amboh həna nà, anga tinen dəkdek bay, əna na gak amboh anga dō mbala tinen saa ngamay ataya re. Bina ti i təma nen nà, anga 'am ana njarar uno a anaya saa təkəren atan pi nen ata awan.

21 Amboh uno həna nà, tê təra nə zek kərtek, fok a tinen awan. Kawa iken awan, Bəbay uno, iken ti nen nà, zek kərtek awan. Aday asa, tinen a fok, tê təra dūkwen kərtek a tə mənumo, aday dō sə daliyugo ahay tê təma nà, iken sə slənay ahay nen acəkan kutok.

---

* **17:15** Kawa sa ja nà, Fakalaw.

²² Nen nə varak atan anan mazlaḅ anak sə vuro ata awan, aday t̄ê t̄era tinen a fok kawa ḁo k̄artek, kawa m̄anumo ḁukwen ḁo k̄artek a ata awan.

²³ Nen t̄ə tinen zek k̄artek, aday iken ḁukwen, m̄anumo zek k̄artek a cite. T̄ê t̄era nə, zek k̄artek a way anahan. Ata, ḁo sə daliyugo ahay ti san anan, sə sl̄ənay nen nə, iken ac̄əkan. Ti san nə, k̄ə p̄əlay atan, kawa iken sə p̄əlay nen ata awan.

²⁴ «B̄əbay uno, sə vuro atan nə, iken awan. U no ḁukwen t̄ā saa njahay à man a h̄əna nen saa njahay uda ata awan, aday t̄ê canan an̄ə mazlaḅ uno iken sə vuro ata awan. K̄ə vuro anan ḁukwen, anga k̄ə p̄əlay nen, kwa daliyugo winen m̄ə ndakay a fan bay.

²⁵ «B̄əbay uno, iken ḁo ḁiḁek awan, ḁo sə daliyugo ahay ta san iken bay. Nen nə, na san iken zle, aday t̄ə s̄ənak, sə sl̄ənay ahay nen nə, iken awan.

²⁶ N̄ə ḁakak atan anan iken, ni p̄ərahan azar sə ḁakan atan anan h̄wiya, anga aday asan zek anak a sə p̄əlay nen ata â rahan atan à mivel inde. Natiya kutok, tinen ti t̄era zek k̄artek a ti nen.»

18

Do ahay ta ban anan Yesu

Mata 26.47-56; Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53

¹ Natiya, Yesu a ndav anan sa ga amboh asanaw nə, ta zla way a tinen t̄ə njavar anahan ahay, t̄ə takas zlinder sə ngaman Ked̄əron ata awan. T̄ə njahay à jerne a inde à man ata awan.

² Aday ḁukwen, Yudas, ḁo saa ga ḁaf p̄ə Yesu ata, a san man ata zle, anga ḅa Yesu a taa zla à man ata t̄ə njavar anahan ahay.

³ Yudas a njahan ahay pa 'am wa anà suje ahay bayak awan. Suje sə Ruma ahay inde, aday bahay sə gəđan dungo anà way ahay anga Mbərom tə Farisa ahay đukwen tə slənak ahay suje sa ba pu doh sə mazlađ a Mbərom ahay re. Suje ahay ta dav uko à alay inde, aday tinen tə way sə alay aya hunjəslesle re.

⁴ Yesu a đukwen a san way saa təra apan ata zle. Anga nan, a lah sə cəce patan wa, a wa: «Kə pəlen wayaw?»

⁵ Ta gak munok bay, tə mbədahan apan, ta wa: «Mə pəlay Yesu sə Nazaratu ata awan!»

Yesu a jan atan: «Nen həna!»

Yudas, do sə njəkan uda anà Yesu ata đukwen, winen mə tavay a pə kərtek a tu do ataya awan.

⁶ Ana Yesu sa jan atan: «Nen həna!» ata cəna, fok a tinen a, ta ma à dəba dərdar, aday tə slahay à məndak.

⁷ Yesu a cəce patan wa asa, a wa: «Kə pəlen nə wayaw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Yesu sə Nazaratu!»

⁸ Yesu a jan atan kutok: «Na jak ikwen nə: Nen həna! Kak kə pəlen nə nen kəma, mbəsiken do a anaya awan, tinen ta zla way a tinen agay.»

⁹ Matanan, a təra nə, kawa anahan a sa ja ata awan, a wa: «Nə saa lize anan do iken sə vuro ataya kwa kərtek bay.»

¹⁰ Simon Piyer kəma, maslalam inde apan, a ndahay anan, a gad sləmay sə alay puway pə đowan wa poc. Đowan ata nə, tə ngaman Malkus, winen do si mer su way anà bahay nga su do sə gəđan dungo anà way ahay anga Mbərom.

11 Yesu a jan anà Piyer, a wa: «Ma anan maslalam anak ù doh anahan a inde. A ga apak nà, ni sa anan mægəvet sə dəce uno, kawa ana Bəbay uno sə luvo anan zek ata bay daw?»

Ta zla anan Yesu àga Anas

12 Pə dəba anahan a wa kutok, suje ahay pi zek tə bahay nga a tinen aya, tə suje sa ba doh sə mazlaḅ a Mbərom ataya, ta ban anan Yesu, tə jaway anan.

13 Ta zla anan pa 'am nà, àga Anas, midem ana Kayafas. Tə viya ata nà, Kayafas, winen bahay nga su do sə gədan dundo anà way anga Mbərom.

14 Aday sa jəka: «Suwan do kərtek â mac, tu do ahay saa lize jiya nà, na.» ata nà, winen awan.

Piyer a wa a san Yesu bay

Mata 26.69-70; Markus 14.66-68; Lukas 22.55-57

15 Atə Simon Piyer tə njavar a inde tə pərahan azar anà Yesu. Dowan a hinen ata nà, ta san anan zle lele àga bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay ata awan. Anga nan, a zla ù doh à alay a do ahay sa zla anan Yesu ù doh ata re.

16 Piyer ite, anga dowan a san anan itəbay ata awan, a tavay way anahan pə alay sə məsudoh uho. Dowan a hinen ata a may uho, a jan anà uwar sa ba 'am su doh ata, â mbəsakan cəved anà Piyer sa zla ù doh ite.

17 Dalay ata a jan anà Piyer, a wa: «Iken dukwen njavar anà dowan ata ba?»

Piyer a mbədahan apan, a wa: «A'ay!»

18 Do sa ba məsudoh ahay pi zek tu do si mer su way ahay tə hanak uko, anga maḁ a ga ike. Piyer dukwen a tavay à man ana tinen, a njahay pə uko.

*Bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay
anga Mbərom a cəce 'am pə Yesu wa*

Mata 26.59-66; Markus 14.55-64; Lukas 22.66-71

¹⁹ Bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay a cəce 'am pə Yesu a wa. A cəce 'am pə njavar anahan ahay aday pə atətak way anahan aya awan.

²⁰ Yesu a mbədahan apan: «Na taa ja 'am pa 'am sə do ahay fok asanaw? Nen apan ni wazay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, ù doh sə wazay ahay, à man aday Yahuda ahay fok ta taa halay uda nga ata awan. Na jak awan inde tə səksək a itəbay.

²¹ Kə cəce puno wa asa nà, angamaw? Cəce adəka nà, pu do sə sləne 'am uno ahay wa, ti jak way nen sa ja ataya ta nga tətə, anga ta san zle.»

²² Yesu winen apan i ja 'am ataya mba cəna, suje a kərtek a, a dəcan pə məhulom, a wa: «Kə mbədahan apan anà bahay nga su do sə gədan dundo anà way matanan nà, angamaw?»

²³ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kak na gad mungwalay nà, dəkay anan dīdem awan kwa! Aday kak na ja nà, dīdem a nà, kə dəco angamaw?»

²⁴ Natiya Anas a slənay anan Yesu tə alay sə suje ahay, mə jaway a hwiya, àga Kayafas, bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay.

Piyer a wa a san Yesu bay asa

Mata 26.71-75; Markus 14.69-72; Lukas 22.58-62

²⁵ A alay ata kutok, Piyer mə njahay a pə uko ata hwiya. Do a pə uko ataya tə cəce panan: «Iken nà, ma wa iken njavar a dəwan ata ba?»

Piyer a mēman anan asa, a wa: «A'ay, matanan bay.»

²⁶ Do kərtek à wulen su do si mer su way su doh ataya, aday mərak anà dōwan a Piyer sa gad panan sləmay ata, a wa: «Nə canak anak à jerne iken tə winen maya na wa ba?»

²⁷ Piyer a mēman anan asa. A alay ata ite, njəkar a zlah coy.

Ta zla anan Yesu àga Pilatu

Mata 27.1-2, 11-14; Markus 15.1-5; Lukas 23.1-5

²⁸ Sidew a pərek, tə gəba anan Yesu àga Kayafas wa, ta zla anan àga Guverner Pilatu, winen Ruma ahay. Bahay sə Yahuda ahay nà, ta ngam sa zla ù doh bay, anga tə jəjar sa nes a zek, bina ti njad saa pa way sə azar uko sə Pasəka bay.

²⁹ Anga nan kutok, Pilatu a nay ahay patan uho, a cəce patan wa: «Kə zlihen pə dōwan a anan nà, angamaw?»

³⁰ Tə mbədahan apan, ta wa: «Kak kà gak awan bay cəna, manay mi bənay anan pa 'am anak kələdaw?»

³¹ Pilatu a jan atan, a wa: «Təmihen anan, aday kī gen anan sariya awan kawa ana sariya a kwanay a sa ja.»

Bahay sə Yahuda ahay tə mbədahan apan, ta wa: «Cəved a manay inde sa gan sariya anà do aday sa mac anan itədaw?»

³² A təra matanan, anga aday 'am a Yesu sa ja pa 'am sə amac anahan ata, à təra.*

---

* **18:32** Yesu a ja nà, ti daray anan pə dədom (ca pə Yuhana 3.14). Sa vad do matanan nà, si Ruma ahay, bina Yahuda ahay bay.

³³ Pilatu a ma way anahan ù doh. A ngaman ayak anà Yesu taayak, a cəce panan, a wa: «Iken nà, bahay sə Yahuda ahay daw?»

³⁴ Yesu a mbəðahan apan, a wa: «Kə lavay à nga anak a wa ite daw, kabay dowan a sa jak kələdaw?»

³⁵ Pilatu a jan asa, a wa: «Nen Yahuda ahay bay asanaw? Bahay sə gəðan dungo anà way ahay pə kərtek a tu do sə slala anak aya ta zlah apak àga nen. Ka ga nə maw?»

³⁶ Yesu a mbəðahan apan, a wa: «Bahay uno sa ga nà, a nay ahay pə daliyugo wa bay. Abay à ga nə matanan kəma, njavar uno ahay ti ga puno wa 'am, anga aday nà saa zla à alay sə bahay sə Yahuda ahay inde bay, bidaw? Anga nan, bahay uno sa ga nà, a nay ahay pə daliyugo wa bay.»

³⁷ Pilatu a cəce panan, a wa: «Ayaw, kwa matanan bay dəp nà, iken nə bahay daw?»

Yesu a mbəða apan, a wa: «Matana awan, ka ja nà, nen nə bahay. Nen mə wahay a, na nay pə daliyugo nà, saa dakay anan didem sa 'am. Kuwaya a nan didem sa 'am nà, i sləne 'am nen apan ni ja ataya awan.»

³⁸ Pilatu a cəce panan: «Didem sa 'am nà, awan a maw?»

Ta ga sariya sa vad a Yesu

Mata 27.15-31; Markus 15.6-20; Lukas 23.13-25

Pilatu a may ahay uho, a zla pə cakay ana bahay sə Yahuda ahay, a jan atan, a wa: «Nen nə njadak apan ines sa gan apan sariya anà dowan a anan bay!

³⁹ Kawa sə kwakwa bine maw nà, ni mbəsakak ikwen anan ahay do kərtek à dangay wa, kawa ana

kwanay sa gan may. A nak ikwen nê mbəsakak ikwen anan ahay bahay sə Yahuda ahay dāw?»

⁴⁰ Tə mbədahan ayak apan tə məgalak awan, ta wa: «A'ay, kê mbəsakan umo ahay winen bay. A nan umo nà, mbəsakay ahay adəka nà, Barabas.»

Barabas ata nà, dō sə vəze pə Ruma ahay.

19

¹ Pilatu a jan anà suje ahay tê gəba anan Yesu, aday tê ndaḅay anan.

² Suje ahay tə hanan jugo sə adak, tə dəfan à nga inde, aday tə dəfan zana dəzdəz a pi zek, kawa sə bahay.

³ Tə həfəken ayak pə cakay, ta jan: «Bahay sə Yahuda ahay á ga inde sə coy!» Tinen apan ti dəcan kurkwer.

⁴ Pilatu a nay uho pə cakay su dō ahay asa, a jan atan, a wa: «Ni ngaman uho pə cakay a kwanay à man a anan, aday ki sənen anan nà, nə njadək apan ines tədə aday sa gan apan sariya ata bay.»

⁵ Tə ngaman ahay à Yesu uho, winen tə jugo sə adak awan à nga inde, tə zana sə bahay a sə makukwa pi zek hwiya. Bahay Pilatu a jan atan kutok, a wa: «Winen həna!»

⁶ Bahay sə gədan dongo anà way ahay pi zek tu dō sa ba doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay tə canan anà Yesu cəna, ta ma nga sa zlah, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom, darak anan ayak pə dədom!»

Pilatu a jan atan, a wa: «Kak sə matanan cukutok nà, kwanay aya gəben anan aday kê diren anan. Bina nen, nə njadək apan ines sa gan sariya ata bay.»

⁷ Yahuda ahay ta jan, ta wa: «Tawrita a manay inde, aday kawa ana Tawrita sa ja nà, si i mac! Anga a tɛra zek anahan, Wan a Mbɛrom awan!»

⁸ Pilatu a slɛne matanan cɛna, zlawan a zɛgahan à mivɛl inde bayak awan.

⁹ Ta ma ù doh asa, a cɛce pɛ Yesu a wa: «Iken, ka nay ahay nà, awanaw?»

Yesu a ngam sɛ mbɛdɛhan apan bay.

¹⁰ Bahay Pilatu a jan asa, a wa: «Ki mbɛdɛho apan bay dɛw? Gɛdan uno inde sa tam iken, aday gɛdan uno inde sɛ daray iken pɛ dɛdom re nà, ka san itɛbay dɛw?»

¹¹ Yesu a mbɛdɛhan apan kutok, a wa: «Gɛdan anak inde pi nen kwa mɛnjɛk itɛbay, kak si zek a Mbɛrom a sɛ varak anan aday. Anga nan, dɔ sɛ varak nen à alay inde ata nà, ines anahan nɛ a zalay ike pɛ ananak wa.»

¹² A ban pɛ winen ata wa kutok cɛna, Pilatu nà, a pɛlay cɛved sɛ mbɛsakay anan ahay Yesu. Əna Yahuda ahay ta jan nà: «Ka sak a mbɛsak anan nà, iken a nà, ki tɛra car ana dɔ sɛ lavak nga, bahay sɛ Ruma sabay. Anga kuwaya, dɔwan a kɛ tɛrak anan zek anahan bahay a nà, winen manidɛ ana bahay sɛ Ruma.»

¹³ Pilatu a slɛne matanan cɛna, a mbakay anan Yesu uho, winen a a njahay à man anahan sa taa ga sariya ata awan. Man ata nà, mɛ pɛpay a tu kon. Ta 'am sɛ Yahuda ahay nà, tɛ ngaman Gabata.

¹⁴ Alay a ata nà, man ipec pɛ luvon sɛ lavan zek anà azar uko sɛ Pasɛka. Anga sidew a nà, Pasɛka kutok.

Pilatu a jan anà Yahuda ahay, a wa: «Bahay a kwanay hɛna!»

15 Ta zlah pi zek, ta wa: «Lize a wa, lize a wa! Darak anan ayak pə dədom!»

Pilatu a jan atan: «Nê daray anan bahay a kwanay daw?»

Bahay sə gədan dundo anà way ahay a, ta wa: «Bahay a manay maza inde, pa nga ana bahay sə Ruma wa nà, ibay.»

16 Natiya Pilatu a varan anan Yesu anà suje ahay, aday tê daray anan pə dədom. Tə gəba anan, ta zla anan kutok.

*Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləngad awan
Mata 27.32-44; Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43*

17 Yesu a tavak dədom anahan mə zləngad awan, ta zla anan à wulen su doh ataya wa, hus pa man sə ngaman Kəlakasl-sa-Nga. Ta 'am sə Yahuda ahay nà, tə ngaman Golgota.

18 Suje ahay tə daray anan Yesu pə dədom à man ata kutok. A alay ata ite, tə daray anan dowan aya inde cew pə cakay anahan, do kərtek a tə alay puway, do hinen tə alay gula, Yesu à mamasl a tinen.

19 Pilatu kə vindek ayak ləbara sə sariya ana Yesu, aday a jan atan tê laway anan 'am ata pə dədom a Yesu ata awan. 'Am ata mə vinde a nà, natiya awan: «Yesu sə Nazaratu, Bahay sə Yahuda ahay.»

20 Yahuda ahay bayan a tə jinge anan, anga man ata aday dukwen winen daren pi zek wa tə wulen su doh bay. Ləbara ata mə vinde dukwen ta 'am su kon ahay maakan: ta 'am sə Yahuda ahay, ta 'am sə Ruma ahay, aday ta 'am sə Gərek ahay re.

21 Bahay sə gədan dungo anà way ahay, ta jan anà Pilatu, ta wa: «Kê vinde “Bahay sə Yahuda” bay! Vinde nà: “Winen a a ja nà: Nen Bahay sə Yahuda.”»

22 Pilatu a mbəda apan, a wa: «Way nen nə vindek anan ata nà, i njahay nə kawa anuno sə vinde anan ata awan.»

23 Suje ahay ta ndav anan mer su way sə daray anan Yesu cəna, tə gəba anan zana anahan ahay, tə gəzla atan i zek wa fudó. Kuwaya fok kə njadak wa bat. Tə gəba rəkot anahan matanan re, winen ma han a dukwen mənjenja man sa tam.

24 Suje ahay ta ja à wulen a tinen: «Da saa ngəraw anan zana a anan bay, əna suwan guko apan caca, aday sa san saa njad anan nə wayaw. Cuko apan!»

Matanan, way mbala Deftere a Mbərom sa ja apan ata aday a təra. Ma ja a nà:

«Tə gəzla anan zana uno ahay à wulen a tinen,
ta ga caca pə rəkot uno.*»

Suje ahay ta ga nà, matanan kutok.

25 Uwar aya inde mə tavay a pə cakay sə dədom ana Yesu mə daray ata awan: may a Yesu tə mərak anahan; Mariyama, uwar ana Kulapas; aday Mariyama dəna sə Magədala.

26 Yesu a canan anà atə Mariyama may anahan tə njavar anahan a ləliwe ata nà, a jan atan, a wa: «Mamay, wan anak həna nà, winen kutok!»

27 Wan ada, həna nà, winen may anak cite.» A bənay à alay ata wa cəna, njavar anahan ata a gəba anan Mariyama àga winen.

---

* 19:24 Ca pə Jabuura 22.19.

*Amac a Yesu**Mata 27.45-56; Markus 15.33-41; Lukas 23.44-*

49

²⁸ Pə dəba anahan a wa, Yesu a san a zle kutok, way ahay fok tə ndəvak coy. Matanan a ja, a wa: «Jom u go!» anga aday 'am ma ja à Deftere a Mbərom inde ata, â təra acəkan.†

²⁹ A man ata ite, tugoy sə a'am inde, winen ma rah a tə way mə kwasay a inde, aday sərekeke re. Tə gəba awan a inde kawa baf, ta tar anan uda awan. Tə taran anan ayak pa 'am tə sukol aday â susœb.

³⁰ Yesu a tukom anan cəna, a wa: «Way ahay fok tə ndəvak coy!»

Nga anahan a lar pa 'am tolongor, kə məcak coy.

Suje a ndaz anan Yesu pə jaham

³¹ Pac ata nà, luvon sa man uda i i sla sidew awan. Anga nan, a nan anà bahay sə Yahuda ahay nə məsinde â njahay mə daray a bay, bina luvon sa man uda ata nà, luvon məduwen a sə dəfan apan àga tinen Yahuda ahay. Anga nan kutok, tə cəce pə Pilatu wa, aday â jan anà suje ahay t̄ kadān anan saray ana dō mə daray aya pə dədom ataya awan, aday dukwen, t̄ dazay atan ahay pə dədom ataya wa.

³² Suje ahay tə dəzley cəna, tə kadān anan saray anà dō mə daray aya pə cakay a Yesu ataya awan.

³³ Taa dəzle pə Yesu nà, 6a winen kə məcak coy. Anga nan, tə kadak anan anan saray ite bay.

³⁴ Əna dō kərtek a à wulen sə suje ahay wa, a ndəzan anan jaham ngəram tə suwer. Atə mez tə a'am tə japay tə ngəzay ahay à kutov wa.

† 19:28 Ca pə Jabuura 22.16; Jabuura 69.22.

³⁵ Dowan a sə canan ata nà, kè sidek tə dīdem awan, aday a san zle side anahan nà, dīdem awan. A side nà, anga aday kwanay dukwen kà dāfen apan nga re.

³⁶ A təra matanan nà, anga aday 'am ana Deftere a Mbərom ma ja ata nà, á təra, a wa: «Ti kađan a kəlakasl anahan kwa kərtek ite bay.‡»

³⁷ A man hinen dukwen, Deftere a Mbərom a wa: «Ti canan ù do tinen sa ndaz anan ata awan.§»

Tə gəba anan Yesu à məke

Mata 27.57-61; Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56

³⁸ Pə dəba anahan a wa, Yusufu, do sə Arimatiya ahay a cəce cəved pə Pilatu wa, sə gəba anan Yesu à məke. Yusufu ata dukwen, winen njavar ana Yesu, aya əna a ta pərahan azar nə tə wurwer awan, anga a jəjaran anà bahay sə Yahuda ahay. Pilatu a varan cəved anà Yusufu awan sə gəba anan Yesu à məke kutok.

³⁹ Nikodemus, dōwan a sa zla à man ana Yesu sə luvon ata dukwen, a gəbay ahay ləluway ahay* mə japay a tə way azar aya bayak awan, aday a rəbas lele ataya awan. Way anahan ataya fok, i ga kilo kwa kuro maakan.

⁴⁰ Tinen a cew maya tə Yusufu tə gəba anan məsinde a Yesu. Ta nga apan rəkot, aday ta ga apan way a sə rəbas lele ataya awan. Ta gan kawa ana Yahuda ahay sa gan may ata fok.

⁴¹ Jəvay a inde nà, dōwan kula kè dāfak uda məsinde fan bay. Jəvay ata nà, à guvo inde à man ata awan, dəren ta man sə daray a Yesu ata bay.

‡ **19:36** Ca pə Gurtaaki 12.46. § **19:37** Ca pə Jekariya 12.10.

* **19:39** Ləluway sə aga tinen.

⁴² Tə dəfak anan ayak uda Yesu, anga sidew a nà, luvon sa man uda awan, aday dukwen, man ata winen dāren bay.

20

Yesu winen inde à jəvay sabay

Mata 28.1-8; Markus 16.1-8; Lukas 24.1-12

¹ Pac sə zaka pərek, ide kə cədək lele fan bay nà, Mariyama dāna sə Magədala ata a zla pə jəvay. A canan nà, bələlen inde pa 'am jəvay a sabay.

² A haw pə cakay ana atə Simon Piyer tə njavar a Yesu winen ləliwe anahan ata awan. A jan atan, a wa: «Tə gəbak anan bahay. Winen inde à jəvay sabay, aday ma san man a tinen sa dəf anan ata bay.»

³ Atə Piyer tə njavar a hinen ata, ta zla pə jəvay.

⁴ Cew maya a tinen a ta haw, əna dōwan hinen ata a zalay Piyer tə ahaw. Anga nan kutok, a dəzlen pa 'am anà Piyer.

⁵ Winen a zərdek ayak ide à jəvay inde nà, a canan ayak anà rəkot pi zek tə pətike* tinen ma pak aya awan, əna winen a nà, kà zlak à jəvay inde bay.

⁶ Piyer a dəzlek ayak ite cəna, a zla à jəvay inde, a canan anà rəkot pi zek tə pətike ma pak aya awan.

⁷ Pətike sə tuwden anan ide ata nà, winen mə japay a pi zek tə zana azar aya bay. Zana ata nà, winen mə fadāy a aday ma dəf a cara.

⁸ Də sə dəzlek ayak pa 'am ata dukwen, a zla à jəvay inde kutok ite. A canan à way ahay cəna, a dəf apan nga.

---

* **20:5** Pətike nà, tə ngaman a'am sə zana re.

⁹ (Deftere a Mbərom a ja nà, Yesu i slabakay ahay à məke wa. Aya əna hus a dəzley ahay alay ata nà, njavar anahan ahay tə sənək 'am ata fan bay.)

¹⁰ Pə dəba anahan a wa nà, njavar anahan a cew ataya ta zla agay.

*Yesu a kan zek anà Mariyama sə Magədala
Mata 28.9-10; Markus 16.9-11*

¹¹ Əna Mariyama dukwen kà mak, winen mə tavay a uho mba, i yam. A zərdek ayak ide à jəvay inde.

¹² A canan ayak anà maslay a Mbərom ahay tinen cew. Tinen ma pak zana herre aya pi zek, aday tinen mə njahay aya dukwen à man sə nahay a Yesu ata awan, kərtek a tə day sa nga, kərtek a hinen tə day sə saray.

¹³ Tə cəce panan, ta wa: «Uwar, ka yam maw?»

A mbədəhan atan apan, a wa: «Tə gəbak anan bahay uno, aday na san man a bay.»

¹⁴ Mariyama a ndav anan 'am ata cəna, a cay ide mə dədəba nà, a canan anà Yesu a mə tavay awan, əna a san sa jəka winen bay.

¹⁵ Yesu a cəce panan, a wa: «Uwar, kə pəlay wayaw, aday ka yam maw?»

Pə Mariyama nà, sa jan 'am ata nə dō sə guvo. Anga nan, a jan, a wa: «Wan ada, kak iken sə gəba anan nà, dukō anan man anak sa zla anan uda ata awan, aday ni i gəbay anan way uno bidaw?»

¹⁶ Yesu a jan: «Mariyama!»

Mariyama a mbədəhak ayak apan 'am, a jan: «*Raboni!*» Ta 'am sə Yahuda ahay, kawa sa ja nà: «Miter!»

¹⁷ Yesu a jan: «Kê lumō bay, anga na zlak pə cakay anan Bəbay uno fan bay. Əna zla pə cakay

ana mərak uno ahay, jan atan nà, nen apan ni zla pə cakay ana Bəbay uno, Bəbay a tinen re, pə cakay ana Mbərom uno, aday Mbərom a tinen cite re.»

¹⁸ Mariyama sə Magədala a zla saa jan anà njavar a Yesu ahay. A dəzle nà, a wa: «Nen nə canak anan anà Ba Məduwen!» Aday a jan atan anan way a Yesu sə təkəren ataya awan.

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay

Mata 28.16-20; Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49

¹⁹ Pa pac sə zaka ata awan, suko a ga cəna, njavar a Yesu ahay tə halay nga ù doh. Tə tacay anan məsudoh pi zek lele, anga tə jəjaran anà bahay sə Yahuda ahay.

Natiya, Yesu a nay ahay, a tavay jek à wulen a tinen inde, a jan atan: «Zay â tərak ikwen!»

²⁰ A jan atan 'am ata cəna, a kan atan anan alay anahan ahay tə jaham anahan ma ndaz ataya awan. Njavar anahan ahay tə canan à bahay a tinen cəna, ataslay mivel a tinen a rah wa.

²¹ Yesu a mənahan atan anan, a wa: «Zay â tərak ikwen. Kawa ana Bəbay uno sə slənay ahay nen ata nà, nen ni slan kwanay matanan re.»

²² A vəzle patan apasay, a wa: «Təmihən Apasay Cəncan awan.

²³ Do a kwanay sə pəsən atan anan ines ahay ata nà, Mbərom kə pəsek atan anan coy. Aday do a kə pəsən atan anan itəbay ataya nà, Mbərom kə pəsek atan anan bay acəkan re.»

Atə Tomas tə Yesu

²⁴ Yawa, Yesu a nay ahay pə cakay ana njavar anahan ahay wa nà, dowan a tinen a kərtek a sə

ngaman Tomas ata nà, winen ibay. Tomas nà, tə ngaman Didimus re, anga winen muwsa.

²⁵ Njavar azar ataya ta jan, ta wa: «Mə canak anan anà Ba Məduwen.»

Əna Tomas a mbəđahan atan apan, a wa: «Nen nà, nə canak anan anà vivay sə mbəlak anahan ahay pə alay ata bay, nə lamak anan alay anà mbəlak ataya bay, aday nə tarak wan sə alay à mbəlak sə jaham anahan ata bay cəna, ni đaf nga pə ləbara ata fan bay.»

²⁶ Pə dəba anahan a wa, a ga lumo pam nà, njavar a Yesu ataya tə halay nga ù doh asa, məsudoh mə tacay awan. Pac ata nà, Tomas winen inde kutok ite. Yesu a nay, a tavay jek à wulen a tinen inde asa, a jan atan: «Zay â tərak ikwen!»

²⁷ A jan anà Tomas kutok, a wa: «Tomas, hayak anan wan sə alay anak à man a anan. Ca pə alay uno ahay! Tar alay à jaham uno inde. Mbəsak avad uway, đaf upo nga.»

²⁸ Tomas a mbəđahan apan, a wa: «Ba Məduwen uno, Mbərom uno.»

²⁹ Yesu a jan, a wa: «Həna kə canak uno kutok nà, ata kə đəfak upo nga a đaw? Ataslay mível i təran anà do sa đaf upo nga aday winen mənəna sə cuno ata awan.»

Yuhana a vinde Deftere a anan nà, angamaw?

³⁰ Yawa, Yesu kà gak mer su way masuwayan aya cara cara bayak awan pa man sə idé ana njavar anahan ahay fok, əna masuwayan azar aya đukwen mə vinde à Deftere a anan bay.

³¹ Aya əna, way a mə vinde a anaya nà, anga aday kə đəfen apan nga, Yesu nà, winen Almasihu,

Wan a Mbərom, aday kâ njiden anan sifa, anga kə dafen apan nga ata awan.

21

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay cuwbe

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay asa, tinen pa nga sə a'am sə bəlay sə Tiberiyas*. A kan atan zek a nà, natiya:

² Tinen a aday nà: Simon Piyer; Tomas sə ngaman Didimus anga winen muwsa ata awan; Nataniyel wan sə Kana winen pə daliyugo sə Galile; aday wan ana Zebede ahay; tə apan njavar ana Yesu maza aya inde tinen cew re. Tə jəpay fok tinen cuwbe.

³ Aday Simon Piyer a jan atan, a wa: «Nen ni zla saa bənay kələf.»

Do ataya tə mbədahan apan, ta wa: «Manay a dukwen mi zla re.»

Ta zla pə kərtek awan, ta ján à kwalalan inde. Hwiyo pə apan sə luvon ata fok, əna tə bənak kələf kwa kərtek bay.

⁴ Pac a saa jəka i sləray siwa a nà, Yesu a kan atan zek pa 'am məguguje, əna tə sənək anan bay.

⁵ Yesu a cəce patan wa 'am: «Kə bənen kələf a dəp daw, məndala uno ahay?»

Tə mbədahan apan: «A'ay!»

⁶ A jan atan: «Tiren anan zuvo a kwanay ta day sə alay puway nà, ki bənen.»

Ta tar anan zuvo ta day ata cəna, tə bənay ahay kələf acəkan. Ta mba apan sə ngəza anan à

---

* **21:1** Tiberiyas nà, sləmay sə bəlay sə Galile hinen.

kwalalan inde sabay, anga zuvo kà rak ahay kələf bayak awan.

⁷ Njavar a aday ləliwe ana Yesu ata a jan anà Piyer, a wa: «Həna anan nà, Ba Məduwen!»

Simon Piyer a sləne 'am ata cəna, a ma anan zana anahan mə cəlok ata pi zek, a dazay à 'am inde.

⁸ Njavar a azar ataya ta zla anan kwalalan pə məgujungu ta sə ngəza anan zuvo a tinen ma rah a tə kələf ata awan. Tinen abay daren pi zek wa ta 'am məgujungu a bay. Izəne i ga miter səkat cəna coy.

⁹ Tə jənay pə yugo cəna, tə canan anà kələf pə uko, tə canan anà tapa sə pen ahay inde re.

¹⁰ Yesu a jan atan, a wa: «Ren ahay kələf a kwanay a sə bənay ata mənjoek aday.»

¹¹ Simon Piyer a ján à kwalalan inde kutok, a gəbay anan zuvo ata à məndak. Kələf məduwen aya uda səkat tə kwa kuro dāra nga anahan maakan (153), tə winen ata təke dūkwən zuvo kə ngərwak bay.

¹² Yesu a jan atan: «Hayak ikwen ahay, pen!» Aday dōwan sə cəce panan kwa kərtek «iken wayaw?» dūkwən ibay, anga ta san zle, winen nə Ba Məduwen awan.

¹³ Yesu a zla, a ra tapa sə pen ahay, a varan atan anan, a ra kələf ahay matanan, a varan atan anan re.

¹⁴ Həna anan nà, aka zek ana Yesu anà njavar anahan ahay tə slala maakan awan, kwa ananahan sə slabakay ahay à məke wa nà, na.

Atə Yesu tə Piyer

15 Pə dəba sa pa way wa nà, Yesu a jan anà Simon Piyer, a wa: «Simon, wan ana Yuhana, kə pəlay nen a zalay dō a anaya dāw?»

A mbəđahan apan, a wa: «Ba Məduwen, ka san zle, nə pəlay iken asanaw!»

Yesu a jan, a wa: «Gan nga anà wan sə təman uno ahay.»

16 Aday a cəce panan tə slala cew a asa: «Simon, wan ana Yuhana, kə pəlay nen dəp dāw?»

A mbəđahan apan, a wa: «Ayaw, Ba Məduwen! Ka san zle nə pəlay iken asanaw!»

Yesu a jan: «Varan way sa pa anà təman uno ahay.»

17 Yesu a jan tə slala maakan a asa, a cəce panan: «Simon, wan ana Yuhana, kə pəlay nen dāw?»

Mbac a slahan anà Piyer, anga Yesu sə cəce panan saray maakan «Kə pəlay nen dāw?» ata awan. A mbəđahan apan, a wa: «Ba Məduwen, ka san way ahay zle fok. Ka san zle, nə pəlay iken re.»

Yesu a jan: «Gan nga anà təman uno ahay fok.»

18 Nen apan ni jak tə dīdem a həna: A alay a iken njavar a mba ata nà, kə juwad zek anak nə tə alay anak awan, aday ka taa zla à man anak sa nak. Əna ka sak a ga məduwer nà, ki kan alay anà dō maza awan, i juwad iken, i lagay iken dukwen ta man sa nak ahay sabay.»

19 Ta 'am a anaya bine siwaw nà, Yesu a dakan anan anà Simon Piyer cəved anahan saa mac aday amac anahan i ka anan mazlaḅ a Mbərom ata awan.

Aday Yesu a jan kutok: «Pəruho azar!»

Atə Yesu tə njavar anahan a inde ləliwe awan

²⁰ Piyer a mbəḍa zek, a ca ide, a canan ayak anà njarar a Yesu a inde, winen apan i pərahan atan ahay azar. Njarar ata dukwen nà, ləliwe ana Yesu awan. Njarar ata nà, à alay sə azar uko sə Pasəka nà, winen sə həjəkak ayak nga pa mbac a Yesu, aday sə cəce panan wa, a wa: «Saa ga apak ḍaf nə wayaw?» ata awan.

²¹ Kutok, Piyer a cəce pə Yesu wa, a wa: «Aday ḍowan a anan kəməw? Ma saa təra apan ite anaw?»

²² Natiya, Yesu a mbəḍahan apan anà Piyer kutok, a wa: «Kà nak uno, winen à njahay uho tə sifa hus pə luvon uno saa may nà, ma anak apan anaw? Iken nà, hayak, pəruho azar.»

²³ 'Am ata a ta 'am təḍay à wulen su ḍo sa ḍaf nga pə Yesu ahay inde nà, ta wa: «Yesu a ja nà, njarar ata i mac itəbay.» Aday abay Yesu kà jak anà Piyer matanan bay. A ja bine siwaw nà: «Kà nak uno à njahay uho tə sifa hus pə luvon uno saa may nà, ma anak apan anaw?»

²⁴ Do sə side ləbara sa 'am a anaya nà, njarar ata awan. Kə vindek anan ləbara awan. Ma san zle, way anahan sə təkər nà, ḍiḍem aya awan.

²⁵ Yesu kà gak mer su way ahay maza aya bayan a cara cara. Kak abay tə vinde anan kərtek tə kərtek fok à deftere ahay inde nà, a ga upo dukwen, zek ana daliyugo awan, i mba apan sə tavak anan deftere ataya bay.

Mbuko: Aḅan 'am wiya awan
The New Testament in the Mbuko language of
Cameroon (CM:mqb:Mbuko)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbuko

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mbuko

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files
dated 14 May 2025

85377c5a-ee2b-5540-a6b5-8f8a5a729092